Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

СОВЕТСКЭ СОЮЗАЙ КОММУНИС ПАРТИИН БУРЯАДАЙ ОБКОМОЙ,
[БУРЯ]АДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ, МИНИСТРНҮҮДЭЙ СОВЕДЭЙ ОРГАН

...оной ... гарана | № 253 (17376) | 1986 оной ноябриин 2, воскресени | Сэн 3 мүн.

Худалдаа наймаанай болон ниитын эдеэ хоолой, хүн зоной ажаһуудал хангалгын албанай болон коммунальна ажахын хүдэлмэрилэгшэд!

Таанадай хүдэлмэриһөө хүнүүдэй урма сэдьхэл дулдыдадаг. Хүн зониие хангалгын мүнөөнэй ёһо гуримуудые эршэмтэйгээр хүгжөөгты! Хүн зониие хангалгын соёл болбосоролые дээшэлүүлэгты!

(КПСС-эй ЦК-гай Уряануудһаа).

[К]ПСС-эй ЦК-гай ПОЛИТБЮРОДО

...гай Политбюрогой заседани октябриин 30- ...ССР-эй Экономическа ба социальна хүгжэл- ...гүрэнэй түсэбэй, 1987 оной Гүрэнэй бюдже- ...дэй хаража үзэбэ.

...экономикодо түйлагдаһан һайн хубилалтануу- ...хүгжөөлгэдэ, ниитын үйлэдбэриие дээшэлүүл- ...орой арга нүхэсэлнүүдые бүри гүйсэд дүү- ...гада эдэ документнүүд соо гол анхарал хан- ...на гэжэ заседани дээрэ тэмдэглэгдээ. 1987 ...проект манай обществын социально-экономи- ...ые хурдадхаха талаар КПСС-эй XXVII съез- ...һон хараа шэглэлдэ хэрюусана, түсэбтэ ар- ...табан жэлэй даабаринуудтай зохилдуулагда- ...икые табан жэлэй түсэбэй дундуур хэмжээ- ...эшэ дэлисэдэ гол түлэб гаргаха байна. Үйлэд- ...тэрэнэй ашаг үрые дээшэлүүлхэ даабари- ...шэнэ түйлалтануудые үргэнөөр ашаг- ...ционно ба байгууламжын политика эдэбхи- ...хэдэ, арадай ажахы хүтэлбэрилгые шэнэд- ...хэгдэлнүүд болон предприятинуудай бэеэ ...арга шадабариие үргэдхэхэ, хүтэлбэрилгын ...онол аргануудые шангадхаха талаар ехэ ехэ ...бэелүүлгэдэ үндэһэлхэ байна. Үйлэдбэриие ...хүгжөөхэ ябуулга бэелүүлэгдэнэ. Энээнэй ...бүтээсэ дээшэлүүлгые хурдадхаха, продук- ...риин шанарые дээшэлүүлхэтээ хамта про- ...үнэ сэнгые хямдаруулха, ашаг олзыень ...а олгохо юм.

...дэй ажабайдалай бүхы талада хэбаатайгаар ...лагдаһан бүлэг социальна хэмжээ ябуулга- ...гээшэ түсэбэй проектын шухалын шухала ...гэжэ Политбюро тэмдэглээ. Арадай хэрэглэм- ...үйлэдбэрилгые, хүн зониие хангалгые хүг- ...льно-соёлой бүхы һалбариин материально- ...зые бэхижүүлгэ онсо удха шанартай байха ...дай ажахын комплексдо союзна республика ...хубитые дээшэлүүлхээр, ороной соци- ...ческа хүгжэлтые хурдадхахаар түсэб дотор

...Гүрэнэй түсэбэй проекттэй зохилдуулагдажа ...оной Гүрэнэй бюджедэй проект ажахы эр- ...үрые дээшэлүүлхэ, мүнгэн һангай нөөсэнүү- ...хүгжэлтын гол шэглэлнүүдтэ элсүүлэн гулид- ...хэбалалтын гуримые шангадхаха эрилтэнүү- ...байна.

...түсэбэй болон бюджедэй проектнүүдые гол ...зүүраа, Политбюро эдэ документнүүдые ...онно Соведэй болохоёо байгаа сессиин үзэм- ...рүүлхэ гэжэ тоолобо. Түсэбтэ даабаринуудые, ...коллективүүдэй абаһан үгтамжын түсэбүүдые, социалис уялгануудые амжалтатайгаар дүүргэхэ талаар партийна, совет болон ажахын зургаануудай, ниитын эмхинүүдэй эмхидхэлэй хүдэлмэриие хэа хаанагүй үргэнөөр дэлгэрүүлхэ шухала гэжэ тэмдэглэгдээ. Иимэ зорилготойгоор эрдэм-техникын дэбжэлтые хурдадхаха, ажахын тоосоон болон өөһэдөө өөһэдтөө мүнгэ һомололгын гол ёһонуудые хэрэглэхэ, жэлэй хугасаа соо жэгдэ һайн хүдэлмэри хангаха, бии байгаа нөөсэнүүдые үйлэдбэридэ элсүүлэн хабаадуулха, ажахы эрхилэлгын бүхы шатануудта эмхидхэл ба журамые һайжаруулха байнабди.

Партиин XXVII съездэ ороһон 13,5 мянган гомдол бариһан бэшэгүүдые хаража үзэлгые түгэсхэһэн тухай КПСС-эй ЦК-гай дэргэдэхи Партийна хиналтын комитедэй тоосоое Политбюро шагнаба. Эдэ бэшэгүүдые хаража үзэлгэ коммунистнуудые хүмүүжүүлхэ, партийна гурим журамые бэхижүүлхэ талаар эхин партийна организацинуудай ба партийна комитедүүдэй ажал ябуулгада ушаржа байһан дутуу дунданууд элирүүлбэ гэжэ тэмдэглэгдээ. Илангаяа албан зургаанай, нютагай тала баримталга, ээзн буса ябадал гаргалга, нюдэ бүрлүүлгэ ба бэелүүлээгүй хүдэлмэрээ нэмэжэ бэшэлгэ, шүүмжэлэлые хашаха ябадал гэхэ мэтэ хангалтагүй үзэгдэлнүүдтэй тэмсэлдэ тэдэнэй олонхид һали буляар, хайхарамжагүйгөөр хандадаг байна. Зарим нютагуудта архидалга ба алкоголизмтай тэмсэлые саг үргэлжэ ябуулнагүй. Эхин партийна организацинуудта мэдүүлэнгүй, коммунист-хүтэлбэрилэгшэдэй гэм зэмэтэ ябадалые хаража үзэдэг ушар үшөөл усадхагдан зайсуулагдаагүй байһаар. Хубиин хэрэгүүдые хаража үзэлгэ, эдээн тушаа абтаһан шиидхэбэринүүд олондо мэдээсэгдэнэгүй.

КПСС-эй XXVII съездэ эльгээгдэһэн гомдолой бэшэгүүдые хаража үзэхэ хүдэлмэриин дүнгүүдые хараада абажа, зааглаһан дутуу дундануудые усадхахыень, партиин гэшүүнэй арюун сэбэр, үнэн сэхэ ябадалай түлөө, коммунистнуудые үндэр ехэ эрилтэтэйгээр, али бүхы хангалтагүй ябадалнуудта эбсэшэгүй байхаар хүмүүжүүлхын түлөө тэмсэлээ эдэбхижүүлхыень союзна республиканудай Компартинуудай ЦК-нуудта, партиин крайкомуудта, обкомуудта дурадхагдаа.

1986 оной август һарада Новороссийск шадар «Адмирал Нахимов» гэжэ пароходой аюул усалда оролгын ушар шалтагаануудые мүрдэн шэнжэлһэн правительственна комиссиин мэдээсэлые Политбюро зүбшэн хэлсэбэ. Энэ аюул усал хадаа суднануудай капитануудай гэмтэ хайша хэрэг ябадалай, далай соогуур тамаралгын аюулгүйе сахиха дүримые бүдүүлигээр хазагайруулгын ушар шалтагаан болоно гэжэ мүрдэлгэ харуулһан байна. Энэ аюул усалһаа уламжалан, олон хүнүүд хосороо. Аюул усалһаа боложо, наһа барагшадай түрэлхидтэ, дүтынь хүнүүдтэ Политбюро гүнзэгы шаналал гашуудалаа мэдүүлбэ. Наһа барагшадай бүлэнэртэ гүрэнэй шухала туһаламжа үзүүлэгдээ. Аюул усалай ушар шалтагаанай гэмтэд — «Петр Васев» болон «Адмирал Нахимов» гэжэ суднануудай капитанууд баригдажа тушаагдаад уголовно харюусалгада хабаадуулагдаа. Хара далай пароходствын начальник С. А. Лукьянченко партиһаа гаргагдаа, ажалһаа сүлөөлэгдөө. СССР-эй далайн флодой министрэй орлогшо А. В. Голдобенко, коллегиин гэшүүн, «Далай соогуур тамаралга» гэжэ бүхэсоюзна нэгэдэлэй түрүүлэгшэ Б. С. Майнагашев тушаалнуудһаа сүлөөлэгдэжэ, партиин хатуу шангаар хэһээгдээ, СССР-эй далайн флодой министрэй орлогшо Б. А. Юницын партийна харюусалгада хабаадуулагдаа. Далай соогуур тамаралгын аюулгүйе сахилгын, далайн транспортын хүдэлмэриин журам болон эмхидхэлые үндэһөөрнь һайжаруулха хэмжээнүүдые абахыень СССР-эй Далайн флодой министерствын коллегидэ дурадхагдаба.

Нүхэр М. С. Горбачевой Корейн Ажалай партиин ЦК-гай Генеральна секретарь, КНДР-эй Президент Ким Ир Сентэй хэһэн хөөрэлдөөнүүдэй дүнгүүдые Политбюро һайшаагаад, совет-корейи харилсаае саашадань бэхижүүлхэ, СССР-эй болон КНДР-эй хоорондохи али бүхы харилсаа холбоое хүгжөөхын, эб найрамдалай ба уласхоорондын аюулгүй байдалай түлөө тэмсэлдэ тэдэнэй хамтын ажал ябуулга үргэдхэхын тула һанамжануудаа халан абасаха шухала гэжэ тэмдэглээ. Ази-Номгон далайн оршондохи байдалые гуримшуулан һайжаруулга Корейн асуудалые эбэй ёһоор шиидхэхэ арга олгохо байна гэжэ заагдаба.

Совет хүтэлбэрилэгшэдэй Данини Премьер-Министр П. Шлютертэй хэһэн хөөрэлдөөнүүдэй дүнгүүдые Политбюро согсолоо. Тиихэдээ совет-даниин харилсаанай хүгжэлтэдэ сэдьхэлээ ханажа байһанаа мэдүүлһэн байна. Европын байдалаар, мүн ниитэ дэлхэй дээрэ уласхоорондын асуудалнуудаар, нэн түрүүн буу зэбсэгүүдые хороохо асуудалаар Баруун Европын оронуудтай политическэ хөөрэлдөөнүүдые гүнзэгырүүлэн хүгжөөхөөр Советскэ Союзай бэлэн байһаниинь батадхагдаа.

Канада, Мексикэ болон Куба ошоһон тухай нүхэр Э. А. Шеварднадзиин мэдээсэл, мүн СССР-эй Верховно Соведэй делегациин Югославиин Социалис Федеративна Республикада ошоһон тухай нүхэр П. Н. Демичевэй мэдээсэл шагнагдаһан байна.

Партийна ба гүрэнэй байгуулалтын, СЭВ-эй оронуудтай харилсаа холбооной, ядерна ба замбуулинай буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргалгада эсэргүүгээр гаргагдаһан совет эдэбхи үүсхэлнүүдые бодото дээрэнь бэелүүлгын бусад зарим асуудалнууд КПСС-эй ЦК-гай Политбюрогой заседани дээрэ зүбшэн хэлсэгдэбэ.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй

УКАЗ

РСФСР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЫЕ ЗАРЛАХА ТУХАЙ

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиум иигэжэ тогтообо:

Россин Совет Федеративна Социалис Республикын арбан нэгэдэхи зарлалай Верховно Соведэй дүрбэдэхи сессиие 1986 оной декабриин 2-то Москва хотодо зарлаха.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Түрүүлэгшэ В. ОРЛОВ.

РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Секретарь Х. НЕШКОВ.

Москва, 1986 оной октябриин 31.

* * *

РСФСР-эй арбан нэгэдэхи зарлалай Верховно Соведэй дүрбэдэхи сессиин үзэмжэдэ иимэ асуудалнууд табигдаха юм гэжэ РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиум мэдээсэнэ:

1. РСФСР-эй Экономическа ба социальна хүгжэлтын 1987 оной гүрэнэй түсэб тухай, РСФСР-эй Экономическа ба социальна хүгжэлтын 1986 оной гүрэнэй түсэбэй ямараар дүүргэгдэжэ байһан тухай.

2. РСФСР-эй 1987 оной Гүрэнэй бюджет тухай, РСФСР-эй 1985 оной Гүрэнэй бюджедэй гүйсэдхэл тухай.

3. РСФСР-эй Верховно Соведэй Элүүрые хамгаалгын, социальна хангалгын ба спортын комиссиин хүдэлмэри тухай мэдээсэл.

4. РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указуудые баталха тухай.

РОССИН АЖАЛАЙ ЭРШЭ

Ороной социально-экономическа хүгжэлтые хурдадхаха талаар шэглүүлэгдэжэ КПСС-эй XXVII съезд дээрэ баталагдан абтаһан хэмжээнүүд 1986 оной январь—сентябрь һаранудта Россин Федераци дотор ехэ үүргэ нүлөө үзүүлһэн байгаа. Шэнэдхэн хубилгалгын ажал хэрэгүүд республикын экономикодо, үндэһэн хубилалтануудые оруулһан байна гэжэ РСФСР-эй Экономическа ба социальна хүгжэлтын 1986 оной юһэн һарын гүрэнэй түсэбэй дүүргэлтын дүнгүүд тухай РСФСР-эй Центральна статистическэ управлениин мэдээсэл дотор хэлэгдэнэ.

Арадай ажахын олон һалбаринуудые хүгжөөлгын үрэ дүнгүүд нёдондо жэлэй энэ үеын эршэ дэлисэһээ, байгша оной түсэбтэ даабариһаа дээшээ байна.

Республикын промышленностьда договороор хараалагдаһан продукцяар хангаха гурим һайжаруулагдаа. Промышленна продукци худалдалгын ниитэ хэмжээнэй түсэб дүүргэгдээ. Агропромышленна комплекс хүтэлбэрилгые саашадань нарижуулан һайжаруулха талаар асари ехэ хэмжээнүүдые абажа бэелүүлһэнэй ашаар газар тариалангай ба мал ажалай ашаг шэмэ дээшэлээ.

Гүрэнэй капитальна һомололгонуудай ашаар гол фонднуудые ашаглалгада оруулалга 5,8 миллиард түхэригөөр дээшэлһэн байна.

Республикын зарим областьнуудай предприятинууд хоёр-гурбан халаанаар хүдэлжэ захалба.

Гэхэтэй хамта олон тоото ажалша коллективүүд эршэдхэлгын замда гарахагүйһөө гадна, хүдэлмэриингөө эршые һуларуулжархёо. Ашаглалгада оруулагдаха үйлэдбэриин олон объектнүүдтэ хүндэ хүшэр байдал тохёолдонхой. Гэр байра болон социально-соёлой объектнүүдые бариха юһэн һарын түсэб дүүргэгдээгүй.

Промышленностьда 2,3 мянган участок, цех болон үйлэдбэри гүйсэд оньһожоруулагдаһан, автомат түхеэрэлгээр хангагдаһан, 4 мянга шахуу промышленна робот нэбтэрүүлэгдэһэн байна. 1,5 мянга шахуу шэнэ түхэлэй продукци үйлэдбэрилэн гаргагдажа захалаа.

Транспорт дээрэ хүндэ ашаатай поезднуудые жолоодолгые саашадань хүгжөөлгэдэ, автомобильнуудые үнэгүй түлишэдэ оруулха хэрэгтэ, далайн портнуудта ашаануудые сэхэ аргаар (судно-вагон, вагон-судна) болбосоруулалгада гол анхарал хандуулагдаһан байгаа.

Бариягын комплексын эмхинүүдые индустрижүүлгые дээшэлүүлхэ хэмжээ ябуулгануудые бэелүүлхэ хүдэлмэри үргэлжэлүүлэгдээ. Тиигэбэшье олохон ушарта машина түхеэрэлгэнүүд ашаг үрэ багатайгаар хэрэглэгдээ.

Зарим республиканска болон ниитэ-союзна министерствэнүүдэй предприятинууд эрдэм, техникэ хүгжөөхэ түсэбөө, эрдэм-техникын программануудай даабаринуудые гүйсэд бэелүүлжэ шадабагүй.

Жэлэй түсэбэй ёһоор 4,0 процентын орондо, нёдондо жэлэй энэ үеынхитэй сасуулбал промышленна продукциин ниитэ хэмжээн 5,1 процентээр ургаһан байна. Продукци худалдалгын түсэб 101 процентээр дүүргэгдээ. Гол зүйлэй олохон эдлэл хэрэгсэлнүүдые үйлэдбэрилэн гаргаха даабаринууд үлүүлэгдээ. Юһэн һарын даабариһаа гадуур 6,8 миллиард кубометр газ абтаа, 6,3 миллион тонно нүүрһэн малтагдаа, промышленна 696 робот болон бусад түүхэй эд, элдэб хэрэгсэлнүүд үйлэдбэрилэгдөө.

Ажалай бүтээсэ 5,1 процентээр ургаба. Ажалай бүтээсэ дээшэлүүлһэнэй ашаар үйлэдбэрилгын бүхы ургалта түйлагдаа. Промышленна продукциин өөрын үнэ сэнгые хямдаруулха, ашаг олзо дээшэлүүлхэ түсэб дүүргэгдээ.

Гэхэтэй хамта промышленностиие эршэдхэлгын замда гаргалга хангалтагүй удаанаар бэелүүлэгдэнэ. Гурбадахи предприяти бүхэн продукцяар хангаха хэлсээнүүдээ дүүргээгүй байха юм.

Агропромышленна комплексдо хуряалгын хүдэлмэри дүүрэжэ байна, хүдөө ажахын продукци буйлуулан болбосоруулагдана. 1987 ондо үндэр баян ургаса хуряажа абалгын үндэһэ һуури табигдана. Намарай тарилгын түсэб 91 процентээр дүүргэгдээ. 50,9 миллион гектарай талмай дээрэ намарай паар хахалагдаа, энэнь нёдондо жэлэйхиһээ 8 процентээр үлүү юм.

Арадай ажахые, хүн зониие транспортаар хангалга һайжаруулагдаа. Ниитын хэрэглэмжын бүхы түхэлэй транспортаар ашаа болон хүнүүдые зөөхэ түсэб дүүргэгдээ. Зүгөөр бүхы түхэлэй транспортын хүдэлмэриие залан хүтэлбэрилгын, үрэ багатай ашаа зөөлгые усадхалгын асуудалнууд хангалтагүй удаанаар шиидхэгдэнэ.

Юһэн һарын туршада дунда зэргээр хүдэлмэришэд болон алба хаагшадай тоо 67,9 миллиондо хүрэбэ. Ажалай түлбэри дээшэлээ. Арадай ажахыда хүдэлмэришэд болон алба хаагшадай һарын дунда зэргын салин хүлһэн нёдондо жэлэй энэ үедэ 201 түхэриг болоһон байгаа һаа, харин мүнөө 207 түхэригтэ хүрөө. Колхознигуудай ажалай түлбэри 4 процентээр ургаба.

1986 оной октябриин 1-нэй байдалаар РСФСР-эй хүн зоной тоо 144,9 миллиондо хүрэһэн байна.

(ТАСС).

КПСС-эй обкомдо, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ

1986—1987 ОНУУДАЙ ҮБЭЛЖЭЛГЫН ҮЕДЭ МАЛШАДЫЕ КОМПЛЕКСНООР ХАНГАХА ТАЛААР МУХАР-ШЭБЭРЭЙ РАЙОНОЙ АРАДАЙ ДЕПУТАДУУДАЙ ХУШУУН-ҮЗҮҮРЭЙ СОМОНОЙ СОВЕДЭЙ ГАРГАҺАН ҮҮСХЭЛ ТУХАЙ

...XXVII съездын, ...гай удаадахи шиидхэбэринүү- ...дээрэнь бэелүү- ...депутадуудай Ху- ...сомоной Совет ...нүүдай үбэлжэл- ...малшадые комп- ...галтые һайнаар ...түлөө сомоной ...дээрэ байр- ...худалдаа най- ...зоной ажаһуудал хангалгын, медицинскэ эмхи зургаануудай болон хэлхээ холбооной хүдэлмэрилэгшэдэй дунда социалис мүрысөө дэлгэрүүлхэ үүсхэл гаргаба.

КПСС-эй обкомой бюро, Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Совет **иигэжэ тогтообо:**

Үбэлжэлгын үедэ мал ажалай хүдэлмэрилэгшэдые комплексноор хангаха талаар арадай депутадуудай Хушуун-Үзүүрэй сомоной Соведүүдэй депутадуудай, хүдөөгэй интеллигенциин гаргаһан үүсхэлые һайшааха.

Үбэлжэлгын үедэ малшадые комплексноор һайнаар хангахын түлөө социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлхыень арадай депутадуудай нютагай Соведүүдэй гүйсэдхэхэ комитедүүдые, республикын Соёлой, Гэгээрэлэй, Худалдаа наймаанай, Хүн зоной ажаһуудал хангалгын, Элүүрые хамгаалгын министерствэнүүдые, хэлхээ холбооной управлениие, Госкиное, Буркоопсоюзай правлениие уялгалха.

Энэ тогтоолые толилжо, дамжуулжа, 1986—1987 онуудай үбэлжэлгын үедэ малшадые комплексноор хангалгые саг үргэлжэ харуулжа байхыень «Правда Бурятии», «Буряад үнэн», «Молодежь Бурятии» газетэнүүдэй редакцинуудые, Телевидени ба радио-дэмжуулгын комитедые уялгалха.

...1987 ОНУУДАЙ ҮБЭЛЖЭЛГЫН ҮЕДЭ МАЛШАДЫЕ КОМПЛЕКСНООР ХАНГАХА ТАЛААР ...ШЭБЭРЭЙ РАЙОНОЙ АРАДАЙ ДЕПУТАДУУДАЙ ХУШУУН-ҮЗҮҮРЭЙ СОМОНОЙ СОВЕДЭЙ

СОЦИАЛИС УЯЛГАНУУД

...XXVII съездын, ...й удаадахи Пле- ...шиидхэбэринүүдые ...«Знамя Ленина» ...Ленина» колхо- ...зад һү, мяха, ...гүрэндэ ху- ...нигээ түсэбые ...урид дүүргэбэ. ...хэжээлэй урга- ...һайн ургаса ...шүүн болон шэ- ...бэлэдхэхэ түсэб ...колхознигууд бо- ...дай алба хааг- ...үзэр малые бу- ...гүйсэд ханга- ...дэбжэлтын ...хүдөө ажахын ...нэбтэрүүлһэнэй ...үйлэдбэриин ...шэлүүлхэ, тэрэ- ...ашаг үрыень ...шухала гэжэ тоо- ...дай правлени- ...профсоюзай ...ой организа- ...байрануудые, ...хэрэгсэлнүү- ...үбэлдэ саг ...бэлдэһэн, хаа ...тэжээл зөөжэ ...Мал ажалай ...жэлтэдээр бу- ...нэртэ үйлэдбэ- ...лай таарам- ...байдал бай- ...гын хүдэлмэ- ...мэргэжэл шада- ...гдээ. Һүнэй ...улаан булангууд ...дай һургуули- ...бүхы үхибүүд ...хангагдаа.

Үйлэдбэриин журам бэхижүүлһэнэй, түрүү дүй дүршэл болон ажалай эмхидхэлэй түрүү онол аргануудые нэбтэрүүлһэнэй, ниитын ажабайдалда ушаржа байдаг дутуу дундануудтай — ажалһаа һамшалгатай, архидалгатай, ажал хэнгүй ашаг олзо ололготой тэмсэл һайжаруулһанай ашаар колхозуудта ажалай бүтээсэ дээшэлүүлгэдэ ехэ анхарал хандуулагдана.

Малай үбэлжэлгые амжалтатайгаар үнгэргэхэ гээшэ бүгэдэ арадай хэрэг болоно гэжэ тоолон, бидэ, сомоной Соведэй депутадууд, арадай депутадуудай Хушуун-Үзүүрэй сомоной Соведэй дэбисхэр дээрэ байрладаг һургуулинуудай багшанар, соёлой, медицинскэ эмхи зургаануудай, худалдаа наймаанай, хүн зоной һуудал байдалые хангалгын ба хэлхээ холбооной предприятинуудай хүдэлмэрилэгшэд иимэ уялгануудые абанабди:

— үбэлжэлгын үедэ малшадые саг үргэлжэ комплексноор хангаха, энээнэй тула хүн зоной ажаһуудалые хангалгын албанай бүхы хүдэлмэрилэгшэдэй һарадаа гурба дахинһаа үсөөн бэшээр мал ажалай гүүртэнүүдтэ, отарануудта, фермэнүүдтэ гарахыень эмхидхэхэ. Тиихэдээ хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэхэ, уран һайханай коллективүүдэй концерт-наада табиха, харуулан ойлгуулгын зүйлнүүдые шэнэлхэ, ханын газетэ гаргаха, кинофильмнүүд болон киножурналнуудые харуулха;

— үбэлжэлгын үедэ эршэмтэй технологи нэбтэрүүлһэнэй, тэжээл гамтай һайнаар гаргашалһанай, ажахын тоосоон болон хамтын подрядые нэбтэрүүлһэнэй, тэдэниие нарижуулан һайжаруулһанай, малшадай түрүү дүй дүршэлые үргэнөөр шэнжэлһэнэй ба нэбтэрүүлһэнэй, фермэнүүдтэ тодхогдон табигдаһан бүхы түхеэрэлгэнүүдые һаатагүйгөөр хүдэлгэһэнэй ашаар мал ажалай продукци ехээр үйлэдбэрилжэ худалдаха, тэрэнэй шанарыень һайжаруулха арга олгоһон бүхы хэмжээнүүдые ажахынуудай мэргэжэлтэдтэй хамта абаха;

— ажалһаа һамшалгатай, архидалга ба алкоголизмтай, ажал хэнгүй олзо ололготой, бусад хангалтагүй ябадалтай тэмсэлээ үргэлжэлүүлхэдээ, ажалшадай ажалай ба ниитын эдэбхи үүсхэлые хүгжөөхэ, малшадта шефскэ туһаламжа үзүүлэлгые үргэдхэхэ.

Һургуулинуудай багшанар болон һурагшад малай гүүртэнүүдые, фермэнүүдые, отарануудые шефтээ абаха хүдэлмэрээ үргэлжэлүүлхэ ёһотой. Үбэлжэлгын үедэ тэдэнэр хонишодто, мал адуулагшадта али бүхы туһаламжа үзүүлэн, тэжээл зөөжэ оруулаад, бэлэдхээд фермэнүүд болон отарануудай байрануудые сэбэрлэхэ, дайшалхы хуудаһанууд болон харуулан ойлгуулгын бусад зүйлнүүдые гаргаха.

Соёлой хүдэлмэрилэгшэд малшадые түсэбэй ёһоор саг үргэлжэ хангаха юм. Уран һайханай бүлгэмүүдэй концерт-наада, кинофильмнүүдые харуулхаһаа гадна, тэдэнэр малай фермэ, отара бүхэндэ харуулан ойлгуулгын зүйлнүүдые, социалис мүрысөөнэй ябасые харуулхадань туһалха, мал ажалай бүхы газарнуудта нүүдэл библиотекэнүүдые, номуудые үгэдэг пунктнуудые, «Түрүү дүй дүршэлэй булангуудые», «Хонишодой булангуудые», «Һаалишадай булангуудые» эмхидхэхэдээ, тусхай номуудые, мэдээсэлэй бусад материалнуудые үргэнөөр хэрэглэхэ зэргэтэй.

Медицинскэ эмхи зургаануудай хүдэлмэрилэгшэд бүхы малшадай бэеын элүүрые ходо ходо шалгаха, байрын гэрнүүдэй болон үйлэдбэриин байрануудай санитарно-ариг сэбэрые сахилгын хойноһоо саг үргэлжэ хиналта тогтоохо байна. Мал ажалай бүхы газарнууд медицинскэ аптечкэнүүдээр хангагдаха юм. Үхибүүдэй бэеын элүүрые сахиха хүдэлмэри эмхидхэгдэхэ.

Эд бараа болон эдлэл хэрэгсэлнүүдэй, эдеэ хоолой зүйлнүүдэй талаар малшадай эрилтэ хэрэглэмжэнүүдые худалдаа наймаанай хүдэлмэрилэгшэд гүйсэд хангаха байна. Тэдэниие талха тариагаар, хилээмэ-бүүлхын ба бусад зүйлнүүдээр таһалгаряагүйгөөр хангаха шухала.

Хүн зоной ажаһуудал хангалгын ба хэлхээ холбооной хүдэлмэрилэгшэд хүдөөгэй ажалшадһаа абтаһан захилнуудые түбхын түрүүлэн бэелүүлхэ, колхозуудай мал ажалай гүүртэнүүдтэ, фермэнүүдтэ, отарануудта почтово корреспонденцинуудые, журналнуудые таһалгаряагүй абаашаха байна.

Бидэ, арадай депутадуудай Хушуун-Үзүүрэй сомоной Соведэй депутадууд болон бүхы интеллигенци, Соведэй сесси дээрэ уялгануудаа баталан абахадаа малшадые һайнаар хангахын, тиигэжэ малай үбэлжэлгын үедэ үндэр бүтээсэтэй ажалай эрхэ байдал байгуулхын түлөө мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадаха уряатайгаар республикынгаа хүдөөгэй ажалшадые хангадаг албануудай бүхы хүдэлмэрилэгшэдтэ ханданабди.

Арадай депутадуудай Хушуун-Үзүүрэй сомоной Соведэй арбадахи сесси дээрэ социалис уялганууд зүбшэн хэлсэгдэжэ, баталагдан абтаба.

НАУЧНО-ПРАКТИЧЕСКА КОНФЕРЕНЦИ

Республикын врачнуудай научно-практическа конференци һаяхан боложо үнгэрбэ.

«КПСС-эй XXVII съездын шиидхэбэринүүдэй үндэһөөр хүн зондо үзүүлдэг медицинскэ туһаламжын шанар ба ашаг үрые дээшэлүүлхэ талаар элүүрые хамгаалгын эхин зургаануудай бэелүүлхэ зорилгонууд тухай» Буряадай АССР-эй элүүрые хамгаалгын министр Л. Д. Мадыевагай элидхэлээр конференци эхилээ.

Удаань республикын Элүүрые хамгаалгын министерствын дэргэдэхи научно-координационно соведэй түрүүлэгшэ, медицинын эрдэмэй кандидат М. П. Рябов, республикын санитарно-эпидемиологическа станциин ахамад врачай орлогшо В. В. Пластинин, республикын Элүүрые хамгаалгын министерствын ахамад хирург В. В. Балдынов, Улаан-Үдын түргэн туһаламжын больницын ахамад врач А. Б. Ербактанов, Баунтын районой түбэй больницын ахамад врач В. В. Тармаев, республикын хүүгэдэй ахамад оталаринголог, медицинын эрдэмэй кандидат А. Б. Бороноев болон бусад нэмэлтэ элидхэлнүүдые хэһэн байна.

Научно-практическа конференцидэ хабаадагшад секцинүүдтэ хубаараад, түрүү дүй дүршэл хэрэглэхэ тушаа хөөрэлдөө хэһэн байна.

* * *

Арбан нэгэдэхи табан жэлэй туршада ажалдаа эрхим дүнгүүдые түйлаһан медицинын бүлэг хүдэлмэрилэгшэдтэ Эхэ ороной үндэр шагналнууд конференциин түгэсхэлдэ барюулагдаба. КПСС-эй обкомой секретарь К. К. Шомоев, партиин обкомой таһагые даагша Л. Я. Похосоев гүрэнэй үндэр шагналнуудые барюулһан байна.

Кабанскын районой Селенгинскын больницын таһагые даагша Г. Е. Юрьевада Ленинэй, Н. А. Семашкын нэрэмжэтэ республиканска больницын ахамад врач В. В. Ангаповта Октябриин Революциин орденууд барюулагдаа. Улаан-Үдын медицинскэ 4-дэхи пунктын фельдшер Г. М. Котельникова, республиканска больницын отделениие даагша Е. Н. Цыбиков, Түнхэнэй районой түбэй больницын врач Т. Г. Шалбаева гэгшэд Арадуудай Хани Барисаанай орденоор шагнагдаба. Тиихэдэ «Хүндэлэлэй Тэмдэг», Ажалай Алдар Солын III шатын орденууд болон медальнууд дүн хамта 40 гаран хүндэ барюулагдаа.

КПСС-эй обкомой секретарь К. К. Шомоев шагнагдагшадые халуунаар амаршалаад, республикын медицинын хүдэлмэрилэгшэдэй бэелүүлхэ зорилгонууд дээрэ тобшо тэдыгээр тогтобо.

С. ОЧИРОВ.

ЭДИРШҮҮЛДЭ — АМГАЛАН БАЙДАЛ

США-гай залуу астронавтнуудта Советскэ Союз соогуур аяншалгань удаан мартагдахагүйл. Энэнь хоёр ороной үетэн сасуутанай хоорондохи холбоо барисаае улам бэхижүүлбэ гэжэ октябриин 31-дэ Москвада, СССР-эй Залуушуулай эмхинүүдэй комитедтэ болоһон пресс-конференци дээрэ тэмдэглэгдээ.

Дэлхэйн залуушуул үгээ ойлгосолгоёо бэхижүүлхын тула хүсэлэл оролдолгонуудаа нэгэдүүлхэ, замбуулинай дайдые амгалан тайбан байлгахын түлөө хамтаараа тэмсэхэ ёһотой гэжэ үгэ хэлэгшэд мэдүүлбэ. Залуу астронавтнуудай соведэй уряалаар совет һурагшадай делегаци энэ жэлэй декабрь һарада США ошохо юм гэжэ мэдээсэгдээ.

(ТАСС).

...ЛЭЙ ТҮСЭБ ...ҮРГЭГДЭБЭ

...бриин революциин 69-дэхи жэлэй ойе нэрэтэй ...дын түлөө дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ ...Түнхэнэй районой малшад ажалай ехэ ам-...

...октябриин 23-да районой һү һаалиин фермын- ...һөөной заводто 94 029 центнер һү тушаажа, жэ- ...даабариие сүлэ дүүргэбэ.

...ажалтада Ажалай Улаан Тугай орденто ...хозой, Саянай, Түнхэнэй совхозуудай ажалшад ...зүбитаа оруулаа гэжэ тэмдэглэлтэй.

Ж. ЮБУХАЕВ,
манай корр.

ЗАЛУУШУУЛ ЗАЛИТАЙ

Хандагатайн леспромхоздо комсомол-залуушуулай хэдэн коллектив ажалладаг юм. Коммунист Григорий Игнатович Калашниковай хүтэлбэрилдэг машинистнүүдэй экипаж үндэр бүтээсэтэ ажалаараа тэдэнэй дундаһаа онсо шалгардаг. Түс экипаж хоёр жэлэй саана эмхидхэгдэһэн намтартай.

Энэ хугасаа соо экипажай коллектив һара бүриин даабариие, абаһан социалис уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэжэ ябана. Экипажай бүридэлдэ бригадирһаа гадна үшөө хоёр машинист оролсоно. Эдэ хэд бэ гэбэл, групкомсорг Анатолий Лоханин, Виталий Борисов гэгшэд мүн болоно. Тэдэнэр түмэр замай машинистнүүдээр хэдэн жэлэй туршада ажаллажа, дүршэл шадабаритай болоһон байха юм.

Байгша оной хоёрдохи кварталай дүнгүүдээр Г. И. Калашниковай экипаж район дотор дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ түрүүлжэ гараа һэн. Модо зөөхэ гурбадахи кварталай даабариие 123,9 процент дүүргээ гэхэ гү, али түсэбэй ёһоор 11385 кубометр модо зөөхэ байһан аад 13997 кубометр модо зөөжэ шадаа бшуу. Жэлэй туршада тэдэнэр 90 мянган кубометр модо зөөхэ түсэбтэй юм. Юһэн һарын дүнгүүдээр 70798 кубометр модо зөөгөөд байна. Комсомол-залуушуулай энэ экипаж һаядаа байгша оной түсэбые болзорһоонь урид дүүргэхэнь.

Комсомолой мүндэлһэн үдэртэ зорюулагдажа эмхидхэгдэһэн субботнигто тэдэнэр эмхитэйгээр гаража, автомашинануудай байха гаражай барилгада бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллаа.

А. ПАХОМОВА.

КПСС-эй XXVII съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө

ДУТАГДАЛНУУДҺАА ТОБШОЛОЛ ХЭХЭ ХЭРЭГТЭЙ

Түрэл партиингаа XXVII съездын шиидхэбэринүүдые, мүн оронойнгоо Эдеэ хоолой программые бэелүүлхэ талаар хүдөөгэй ажалшад урдаһаа харюусалга, бүтээсэ улам ехэ болоод байһан шухала үедэ энэ жэлэй малай үбэлжэлгэ эхилбэ.

Энээниие хэр зэргэ һайнаар үнгэргэһэнһөө мал ажалай продукци үйлэдбэрилгэ, түс һалбарин саашанхи хүгжэлтэ ниидхэд дулдыдаха гэжэ мэдээжэ. Бүхы ажахынуудта, тэрэ тоодо манайшье колхоздо мяха, һүнэй, түгал, хурьгадай эхэнхинь үбэлжэлгын үедэ абтадаг хэ юм. Тиимэһээ энэ харюусалгатай хаһа соо бүхы хүсэеэ, хаба шадалаа зангидан, габшагай шангаар хүдэлжэ, ажахынгаа гол һалбариие түргэнөөр хүгжөөхэ талаар шэнэ дахин хэ зорилготойбди. Колхозоймнай малай ажалай хүдэлмэришэд, мэргэжэлтэд үбэлжэлгэдэ сэхэ бэлэдхэлтэйгээр орожо, үнгэрһэн оной дутагдалнуудһаа тобшолол хэхэ ёһотой.

Байгша оной малай үбэлжэлгэ амжалтатайгаар үнгэргэхын тула колхозой правлени, партком болоод фермэнүүдэй, отаранууд хоорондо социалис мүрысөө эмхидхэгдэнэ. Үдэр бүриин даабари түсэбтэй, мүрысөөнэй дүн тогтоол болгон гаргагдажа байна.

Эхэ малай ороо хүбхэн ехэ анхарал хандуулагдана. Таван жэлэй түсэбэй дүнгүүдые дүүргэхын тула колхозой малшад, мэргэжэлтэд зорилгоо сэхэ тодорхойлжо, олон талын хэмжээнүүдые хараалһан байна.

Зунай дүрбэн һарада һү һаамаа дээшэлүүлхэ талаар тодорхой хүдэлмэри ябуулжа, абаһан социалис уялгаяа нэрэтэй түрэтэйгөөр бэелүүлээбди. Эндэ илангаяа Тэшалагай, Мухар-Талын һүнэй фермэнүүд онсо шалгараа. Эдэ коллективүүд зунай үедэ һү һааха уялгануудаа түс тустаа 106, 102 процент дүүргэһэн байха юм. Ажахын 33 һаалишанай хорин хоёрынь үнеэн бүриһөө 1000 килограммһаа дээшэ һү һаагаа.

Мүнөө республика дотор үнеэн бүриһөө 2000 килограмм һү абаха гэһэн зорилго малшадай урда табигданхай. Энэ талаар бидэ тодорхой хэмжээнүүдые хараалланхайбди. Һаалишан, фермэ бүхэндэ үдэр бүриин тодорхой даабари үгтэнэй, һаалгын хэмжээ үдэр бүри тэмдэглэгдэнэ. Энэ хараахые оролдонобди.

Манай ажахын олохон һаалишад энэ жэлдэ хоёр мянгатанай хилье дабажа гарахань. Мүнөөдэрэй байдалаар үндэр бүтээсэтэ ажалаараа үлгэр жэшээ харуулжа байдаг түрүүшүүл Л. И. Иванова, Л. П. Лизунова, В. М. Гармаева, В. М. Шевелева, С. П. Шурыгина, М. Ф. Белова, И. Н. Сивцова болон бусад жэлэй эхинһээ хойшо түс тустаа үнеэн бүриһөө 2008—2540 килограмм хүрэтэр һү һаагаад, районой эрхим һаалишадай тоодо ябажа байна. Тиихэдэ Н. А. Козина, С. А. Заседателева, О. Ю. Сукова гэгшэд хоёр мянгатанай хилые һаяхан дабаһан.

Гүрэндэ тушаагдаһан һүнэй шанар тушаа хэлэхэдэ, үнгэрһэн оной мүн энэ һарын туршада 76,3 процент һүмнай нэгэдэхи сортоор абтаа. Энэ дүн бага гэжэ һанагдана. Эрхим шанартай һү хүдэлдэхэ арга боломжо бии. Жэшээлэхэдэ, Мухар-Талын фермэнхид 97,6 процент һүеэ һайн шанартайгаар тушаана бшуу.

Мяха гүрэндэ худалдаха талаар бэрхэтэйхэн байдал ушаранхай. Малшадай зунай бэлшээриин үедэ даалгагдаһан малайнгаа шэргүүрүүлжэ мүртэй нэмэхэ шадаагүй. Тиимэһээ эдэ хоёр һарада бидэ түсэбөө гүйсэдхэжэ шадаагүй. Тэдэ бидэ мяха гүрэндэ худалдаха даабаряа зэргэтэй дүүргэжэ ёһотойбди. Жэлэйнгээ түсэб 3300 центнер юм. Мүнөө 1715 центнер махан тушаагдаһан байна. Үхэр, гахай, хонид шахардаха байхай.

Нооһо тушааха жэлэй түсэб дүүргэгдэнгүй үлэнхэй. Даабарида ородоо 9 центнер нооһон дутаана. Эрхэ жэлдэ энэ дутагдалаа усадхахын тула бидэ хонин бүриһөө дунда зэргээр 3,3 килограмм нооһо хайшалжа тушааха ёһотойбди. Энэмнай хонишодой гол зорилго болоно. Хонин ажалаа саашадань хайшан гэжэ хүгжөөхэ байһанаа бодомжолхо, һайнаар хүдэлхэ уялгатайбди. Колхозоймнай хонин һүрэгһөө мүртэй олзо абтанагүй. Жэл бүхэндэ түл үсөөнөөр абтана. Зуутанай тоодо орохо хонишод үшөөл үсөөн байһаар. Хэрбээ бүхы хонишодойнгоо бултандаа түл абаха, нооһо хайшалжа тушааха түсэбүүдээ жэл бүхэндэ дүүргэдэг болоо һаань, энэ һалбаринай ажал үрэ дүнтэй болохо байгаа. Энэ асуудалаар колхозой правлени, партиина организации саашадаа энэ һалбарида ехэ анхарал хандуулха зорилго табина. Тиихэдэ бидэ бригада бүхэндэ үбһэ тэжээлэй бэлэдхэхэ үйлэнүүдтэй тэһалгаха үгэхэ, эхэ хонидой отара бүхэндэ һайжаруулагдаһан бэлшээри тухаэрэ, хонишодто хэрэгтэй техникэ, эзэр хүү хубааридаха үгэхэ, искусственна аргаар үрэжүүлэлгэ. Үрэдэсэл, хонин ажалай энэдэжэн хубилгахаар бололго гэжэ һанагдана.

Мал ажалда гол һалбари дутагдалнуудай усадхахын түлөө мүнөө үбэлжэлгын эхиндэ орёо, нилээд хүшэр асуудалнуудтай болонобди. Правлениин суглаан дээрэ энэ асуудал харагдаад, хүтэлбэрилэгшэдэй, мэргэжэлтэдэй үбэлжэлгэдэ бэелүүлхэ хэмжээнүүд хараалагдаа.

Манай ажахын малшад, мэргэжэлтэд, хүтэлбэрилэгшэд энэ жэлэй малай үбэлжэлгые эмхитэй һайнаар үнгэргэхэ дүүрэн арга боломжотой. Тэрэнэй түлөө оролдохо уялгатайбди.

Б-Н. АНДАНОВ,
Загарайн районой XXI партсъездын нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ.

МҮРЫСӨӨНЭЙ АШААР

«Бурятпромжилводстрой» трестын Большереченскын нүүдэл оньһожоруулагдамал колонныи коллектив Октябриин революциин 69 жэлэй ойн хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ хам оролсонхой.

Мүрысөөнэй ашаар предприятиин коллектив байгша оной эхинһээ даабаринуудаа амжалтатайгаар дүүргэнэ. Жэшээлхэдэ, генподрядай түсэбэй ёһоор жэлэй эхинһээ 449 мянган түхэригэй хүдэлмэри хэхэ ёһотой аад, бодото дээрэ 533,2 мянган түхэригэй хүдэлмэри хэһэн байха юм. Өөһэдынгөө хүсөөр барилга-хабсаралгын 373 мянган түхэригэй хүдэлмэри хэхэ һаа, 400,9 мянган түхэригтэ хүргэжэ шадаа.

«Большереченский» совхозой, мүн өөһэдынгөө хүдэлмэришэдтэ байрын гэрнүүдые олоор барина. Байгша оной эхинһээ 644 дүрбэлжэн метр талмайтай байрын гэрнүүдые барижа, ашаглалгада тушаагаа. Агуу Октябриин һайндэр болотор тэдэнэр байрын гэр барижа, ашаглалгада оруулха ёһотой. Эндэ В. А. Манылоовай хүтэлбэрилдэг барилгашадай бригада бүтээсэ ехэтэй ажалаараа олоной дундаһаа шалгарна. Барилгашад И. С. Старков, Г. И. Перфильев, П. И. Кергин, А. О. Антонов гэгшэд коллектив дотор дэлгэрһэн мүрысөөндэ эрхимлэнэ.

М. СУТУРИН.

ЭРШЭЕЭ ҺУЛАДХАНАГҮЙ

Октябриин революциин 69 жэлэй ойе угтуулан дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ оролсоһон Байгалай леспромхоздо байгша оной түсэбтэ даабаринуудые болзорһоонь урид дүүргэһэн коллективүүд үдэр ерэхэ бүри олошорно. Жэшээлхэдэ, В. Дульский, С. Редько гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг жолоошодой экипаж модо зөөхэ жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэжэ, даабариһаа гадуур мянган кубометр модо зөөгөөд байна.

А. Беспрозванных, В. Смирнов гэгшэдэй экипаж байгша оной туршада 15 мянган кубометр модо зөөхэ даабаритай байһан юм. Үргэн дэлисэтэй социалис мүрысөөндэ оролсоһон энэ экипаж бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллажа, байгша оной даабарие сүм бэелүүлээ.

Мүнөө эдэ түрүү коллективүүд эршээ һуладхангүй ерэхэ жэлэй январиин түсэбөөр ажаллажа байнхай. Жэшээ абамаар дүршэл шадабаритай жолоошод эдэ коллективүүдтэ бии юм. Арбан нэгэдэхи табан жэлэй ударнигай нэрэ зэргэдэ хүртэһэн В. Е. Дульский Ажалай Алдар Солын III шатын ордоноор шагнагданхай.

Л. КАРНАУХОВА.

ПРОФСОЮЗАЙ АЖАБАЙДАЛ

ТООСООН БА ҺУНГАЛТА

ШЭНЭ ЭРИЛТЭДЭ ХАРЮУСАМААР ХҮДЭЛХЭ

Энэ удаа профсоюзай организацинуудай тоосоото-һунгалтын конференцинүүд болон суглаанууд сагай эрилтэдэ харюусамаар хэмжээндэ үнгэргэгдэнэ гэжэ тэмдэглэмээр. КПСС-эй XXVII съездын шиидхэбэринүүдые бодотоор бэелүүлхэ, социалис мүрысөөнэй эмхидхэл һайжаруулха, хүн зониие коммунис үзэл бодолтойгоор хүмүүжүүлхэ талаар профсоюзай организацинуудай ябуулдаг хүдэлмэридэ шэнэ шэнэ хубилалтанууд үзэгдэжэ эхилээ гэһэн тобшолол Хориин районой агропромышленна комплексын хүдэлмэрилэгшэдэй профсоюзай райкомой түрүүлэгшэ Б. Х. ЖАМБАЛОВАЙ конференци дээрэ хэһэн тоосоото элидхэл соо хэгдэбэ.

Тоосоото үедэ районой совхозууд болон хүдөө ажахын предприятинууд али зэргээр хүдэлбэ, урдаа табигдаһан зорилгонуудаа ямараар дүүргэбэ гээшэб? Хүдөө ажахые хүгжөөлгэдэ профсоюзай организацинуудай оруулһан хубита мүнөө сагай эрилтэдэ харюусана гү? Хүн зоной ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын байдал хэр бэ? Эдэ мэтын асуудалнууд тухай делегадуудай анхарал татамаар элидхэл соо үргэнөөр хэлэгдэһэн байна. Арбан нэгэдэхи табан жэлэй һүүлэй хоёр жэлэй туршада районой ажахынууд урдынхида орходоо яһала һайн үрэ дүн түйлаа. Гэбэшье табан жэлэй түсэбые бүхы талаһаань хоёр лэ ажахы — Дээдэ-Тайлсын ба Үдын совхозууд дүүргэжэ шадаа һэн.

Энэ жэлдэ ямар бэ гэхэдэ, сагай уларилай талаар, тон адли оршон байдалда байһан бусад совхозууд түсэбтэ даабаринуудаа дүүргэхэ хэрэгтэ баһал ханамжагүй дүнгүүдые түйлаһаар. Эмхидхэлэй хүдэлмэри һулаар ябуулагдана, дутуу дундануудые усадхаха шухала хэмжээнүүд саг дарыдаа абтанагүй.

Һү, мяха, ороохо, хартааба, үндэгэ гүрэндэ тушааха энэ жэлэй түсэб үлүүлэн дүүргэгдэбэ. Тиихэдэ үхэрэй, хонинной, адуунай тоо толгой олошороо. Мүн тэдэнэй үүлтэрые һайжаруулгада горитой анхарал хандуулагдана. Һү, мяха абалга болон гүрэндэ тушаалгаар Үдын ба Дээдэ-Тайлсын, ороохоной баян ургаса хуряаха, гүрэндэ тушааха талаар Хасууртайн, нооһо хайшалалга болон худалдалгаар Хүрбын совхозууд шалгараа.

Ажалшадай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ Үдын совхозой ахалагша хонишон, КПСС-эй XXVII съездын делегат, Ажалай Алдар Солын II ба III шатын ордено Георгий Мархаевич Бимбаевай хүтэлбэрилдэг бригадын, Хүрбын совхозой Могойн һү һаалиин фермын, шубуунай инкубаторна станциин, Хасууртайн совхозой коллективүүд гаранхай.

Эдэ коллективүүд арбан хоёрдохи табан жэлэй хоёрдохи жэлэй даабаринуудые Агуу ехэ Октябриин 70 жэлэй ойн һайндэр болотор бэелүүлхэ гэһэн эдэбхи эрмэлзэлтэйгээр хүдэлнэ.

Энэ жэлэй малай үбэлжэлгые эмхи гуримтайгаар үнгэргэхын, адууһа малаа гарзалуулангүй, тобир тарганаар ондо-оруулхын, һү, мяха абаха түсэбөө үлүүлэн дүүргэхын түлөө социалис мүрысөө Дээдэ-Тайлсын совхозой коллектив үүсхэһэн байна.

Тус ажахын директор Пётр Осипович Никитинтэй конференциин хүдэлмэриин завһарлалгын боложо байхада хөөрэлдэхэдэмнай, иигэжэ хэлэбэ:

— Манай совхоздо социалис мүрысөө эмхидхэхэ асуудалда ехэ анхарал хандуулагдана. Тэрэгүй һаа, амжалта түйлахань бэрхэтэй. Совхознай һү һаалиин хоёр фермэтэй. Һаалишаднай үбэлэй һарануудай туршада үнеэн бүриһөө дунда зэргээр 1000 килограммһаа бага бэшэ һү һааха уялга абанхай. Хонишоднайшье һайн үрэ дүн түйлажа шадаха ёһотой. Малшадай һуудал байдал һайжаруулха талаар горитой хүдэлмэри хэгдэнэ.

Һаяын үдэрнүүдтэ совхозой түб һууриндахи һү һаалиин фермэдэ малшадай шэнэ гэр ашаглалгада тушаагдахань. Тэндэ эмнай медицинскэ пункт, магазин, столово, һаалишадай амарха таһалга, улаан булан, 75 һууритай кинозал бии. Малшадта анхарал хандуулагдана гү, али үгы гү гэжэ асуугаа һаатнай, хандуулагдана гээд хэлэхэл байха.

Совхозой директор Никитинэй хэлэһэн эдэ үгэнүүд соо һанаандаа хадуужа абамаар бодолнууд яһала бии. Дээдэ-Тайлсын совхоз һүүлэй жэлнүүдтэ социальна хүгжэлтын талаар шэнэ алхамуудые хэжэ байна. Доодо-Гол, Дээдэ-Тайлса тосхонуудта байрын олон гэрнүүд бодхоогдоо.

Тоосоото үедэ район соо социальна хүгжэлтын талаар шэнэ шэнжэтэй юумэн, хубилалтанууд яһала олон. Энэ хэрэгтэ профсоюзай организацинуудай, тэдэнэй комитедүүдэй оруулһан хубита ехэ гэжэ тэмдэглэлтэй. Имагтал тэдэнэй эдэбхитэй хабаадалсалгын аша туһаар һургуулинууд, малшадай гэрнүүд, улаан булангууд, фельдшерскэ пунктнууд баригдажа захалаа. Холуур хүдэлдэг малшадай бууса шадар халуун баани баригдаа. Энэ хүдэлмэри илангаяа «Георгиевский» совхоздо эдэбхитэйгээр ябуулагдаа. Гэхэ зуура тус ажахын отделениинүүдэй түб һууринуудые болбосон түхэлтэй болгохо, соёлой гуламтануудай хүдэлмэри һайжаруулха талаар зохихо хэмжээнүүд абтадаггүй байһаар.

Ажал дээрэ тохёолдодог усал аюулые саралгын техникэ сахиха хүдэлмэри район соо һайнаар эмхидхэгдэн ябуулагдаа гэхын аргагүй. Ажаллажа байхадаа хүнүүдэй гэмэлтэһэн, сагшадаа ажаллажа шадахаяа болиһон гү, али наһа бараһаншье ушарнууд дайралдана. Хүрбын, Үдын совхозуудта нэгэтэ бэшэ усалта ушарнууд үзэгдэһэн байха юм. Эдэ баримтанууд юу харуулнаб гэхэдэ, ажахынуудта аюулгүйн техникэ сахиха ёһо гурим хазагайруулагдана бшуу.

Архидалга болон алкоголизмтай тэмсэхэ талаар эрид шууд хэмжээнүүдэй хэды абтаашье һаань, архидаһанай һүүлээр гэмтэ ябадалнуудые гаргаха ушарнууд Анаагай, Хориин, Хүлэй совхозуудта үзэгдэһөөр.

Иимэ байдалтай саашадаа эбсэжэ яашье боломоор бэшэ. Дээрэ нэрлэгдэһэн ажахынуудай профкомуудай түрүүлэгшэнэр В. Машанов, Р. Федорова, В. Ильин гэгшэд өөһэдынгөө хүдэлмэридэ зүб сэгнэлтэ үгэхэ, дутуу дундануудые усадхаха уялгатай.

Районой совхозууд болон хүдөө ажахын предприятинуудай профкомууд хүн зониие коммунис ёһоор хүмүүжүүлхэ, өөһэдынгөө ябуулдаг эмхидхэлэй хүдэлмэриие шэнэдхэн хубилгаха асуудалнуудта анхаралаа тусгаар хандуулха бэзэ гэжэ найдагдана.

Ажалшадые түрүү үзэл бодолтойгоор хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ социалис мүрысөөнһөө гадна, экономическа һуралсал хадаа нүлөөлхы ехэ үүргэ дүүргэдэг. Экономическа найман һургуулинуудта 260 хүн, коммунис ажалай 32 һургуулинуудта 731 хүн һурана. Һуралсалай үнгэрэгшэ жэлдэ зарим һургуулинуудай хэшээлнүүд таһалдадаг байгаа гэжэ элидхэлшэ тэмдэглээ.

— Манай совхозой профкомой хүдэлмэридэ дутуу дундануд бии байна. Илангаяа малшадай дунда социалис мүрысөөн хангалтагүйгөөр эмхидхэгдэнэ. Абаһан уялганууднай саарһан дээрэ бэшэлгээр лэ дүүрэхэеэ һанана. Тэдэнэй али зэргээр бэелүүлэгдэжэ байһан тухай үгэ хүүр жэлэй туршада нэгэ-хоёр дахин лэ хэлэгдэдэг. Хонишодой мүрысөөнэй дүн түл абалгын, нооһо хайшалалгын үеэр согсологдодог гэшэ аб даа. Һаалишадай мүрысөөнэй ябаса саг соогоо харуулагдадаг, дүнгынь гаргагдадаг гэжэ партком болон профкомдо хэлсэдэг. Үнэндөө тэдэнэрэй ху-

ЖЭЛЭЙ ТҮСЭБ ДҮҮРГЭГШЭД

Улаан-Үдын шэлэй заводой хэмжүүрлэн шэл багсалалгын цехэй Намха-Доржо Дашидондокович Юмжаповай хүтэлбэрилдэг бригадын гэшүүд байгша онойнгоо түсэбтэ даабаринуудые үшөө сентябрь һарада дүүргэжэ, мүнөө 1987 оной январь һарын тоосоогоор ажаллажа байнхай.

Хоердохи халаанда тэрэнэй хүтэлбэрилдэг бригадынхид 9 һарын түсэбые 109,6 процент дүүргэжэ, түсэбһөө гадуур 257322 дүрбэлжэн метр шэл хайрсагууд соо багсалан ябталһан байна. Партиин XXVII съездын хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ тэрэнэй бригада онсо шалгаржа, «КПСС-эй XXVII съездын нэрэмжэтэ коллектив» гэһэн хүндэтэ диплом баярай оршон байдалда абаа бэлэй.

Н. Д. Юмжапов цехэй комитедэй гэшүүнээр һунгагдаһан байна. Тэрэ залуушуулай һурган хүмүүжүүлэгшэ һэн тула шэнээр ерэһэн залуу хүдэлмэришэдтэ баян дүй дүршэлөө харуулжа, заажа үгэдэг. Тиихэтэеэ хамта оорынгоо эрдэм мэдэсые коммунис ажалай һургуулида һуража дээшэлүүлдэг юм. Агуу Октябриин 69 жэлэй ойн хүндэлэлдэ дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ бүтээсэ ехэтэй хүдэлмэреэрээ шалгарһан Н. Д. Юмжаповай нэрэ заводой Хүндэлэлэй дэбтэртэ оруулагдаба.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Н. Д. Юмжапов.

Д. АЛТАЕВАЙ фототекст.

Совет орон

УЯЛГАНУУДАА ДҮҮРГЭБЭ

КОКЧЕТАВ. Кокчетавска областиин районуудай полинууд дээрэ ургаса хуряалгын хүдэлмэри дүүрэжэ, тоогууд ба элеваторнууд дээрэ хүдэлмэри түлэг ябуулагдана. Гүрэнэй амбаарта 2320 мянган тонно ороохо адхажа, гүрэндэ ороохо худалдаха социалис уялгануудаа таряашад дүүргэбэ.

Эршэмтэй технологи үргэнөөр нэбтэрүүлһэнэйнь ашаар гектарай ашаг үрэ дээшэлээ юм. Шэниисын таряалангай хахад хубидань энэ технологи хэрэглэгдэһэн байгаа. Эсэсэй үндэр дүнгүүдэй түлөө тэмсэлдэнь хамтын подряд шухала үүргэ дүүргэһэн байна. Таряан ажалай олонхи бригаданууд тэрэниие хэрэглэдэг. Техникые томо бүлэгүүдтэ хамтаруулжа хэрэглэхэ, хуряалга дээрэ хоёр халаанай ба түхэреэн сүүдхын хүдэлмэри эмхидхэхэ асуудалда ехэ анхарал хандуулагдаа.

Тиигэжэ сагай уларилай таарамжагүй муу байбашье һаань, богони болзорто ороохо сохихо, ургасын гээлтэ хоролтые сараха арга олдоһон байна. Хорин табан ажахы ургаса хуряалгын талаар «миллионернүүд» болоо. Тэдэнэр 1 миллион ба тэрээнһээ дээшэ

Мэдээжэ американ экономист ба публицист Коль Суизи һаяхан иигэжэ бэшэбэ: «Марксизм... шажанда хабаатайшье, хабаагүйшье бусад ямар нэгэн суртал һургаалнуудта орходоо, бүри дүрбэн тэгшэ һургаал болоо гэжэ мүнөө, К. Марксын наһа бараһаар зуу гаран жэлэй үнгэрһэн хойно, хэлэжэ шадаха байнабди».

Карл Маркс болон Фридрих Энгельс ангиин тэмсэлэй түүхэтэ дүй дүршэлдэ, хүн түрэлтэнэй түрүү ухаан бодолой түйлалтануудта түшэглэжэ, нийтын хүгжэлтын бодото хуули ёһонуудые нээгээ, обществын капитализмһаа бүри дээшээ, коммунис шатада заатагүй дамжан орохо байһыень теориин үндэһөөр элирхэйлэн харуулаа һэн гэжэ Советскэ Союзай Коммунис партиин XXVII съезд дээрэ баталагдан абтаһан тэрэнэй Программын шэнэ найруулга соо тэмдэглэгдэнэ. Түүхэтэ шэнэ эрхэ байдалда В. И. Ленин тэдэнэй һургаалые хүгжөөжэ, мүнөө үеын үндэһэн шухала асуудалнуудта харюунуудые үгэһэн, хүдэлмэришэнэй хүдэлөө социалис революциин ба социалис байгуулалтын теорёор, дайн ба эб найрамдалай асуудалнуудаар эрдэм ухаанда үндэһэлдэг хараа бодолоор зэбсэгжүүлһэн байгаа.

Ленинизмые мүнөө үе сагай марксизм болоно гэжэ нэрлэхэ ёһоороол нэрлэдэг. Гэхэтэй хамта буржуазна «марксологууд» болон «лениноведүүд» али бухы һанаанһаа абтаһан худал хуурмаг ушар шалтагаануудаар ленинизмые марксизмда зүрюу харшаар табихые һэдэнэ. Жэшээнь, Марксын һургаал баруунай оронуудай хүгжэлтэ дэбжэлтэһээ эхитэй, харин ленинизм Россин революционно хүдэлөөнэй онсо өөрын эрхэ байдалда мүндэлһэн байгаа гэжэ тэдэнэр батална. Тиихэдээ Россин хүдэлмэришэнэй хүдэлөөн баруунай оронуудай хүгжэлтэ дэбжэлтын үндэһөөр мүн лэ хүгжөөгдөө, тэрэ пролетарска хүдэлөөнэй таһаршагүй хубинь болоно гэһэн түүхэтэ ушар баримтые хараадаа абанагүй бшуу.

Марксистско-ленинскэ һургаал хуушараа, «моодоһоо» гараа гэһэн худал хуурмаг үгэнүүдые энэ һургаалые буруушаагшад үргэнөөр дэлгэрүүлэн тараана. Зүгөөр тэдэнэй өөһэдөө энээндэ этигэдэг байһаниинь мэдэгдэнэгүй. Тэдэ юундэ хуушарһан

Агууехэ Октябриин 69 жэлэй ойдо

АЖАБАЙДАЛААР ШАЛГАГДАҺАН ТЕОРИ

суртал һургаалнуудтай тэмсэлдэ империалис гүрэнүүд иимэ айхабтар ехэ мүнгэ зөөри гаргашална гээшэб? Марксизм-ленинизмдэ эсэргүү «хэрээһэтэ» добтолгодо гансал буржуазна эрдэмтэд бэшэ, харин гүрэнэй ажал ябуулагшадшье хабаадуулагдана. Гэбэшье энэ агууехэ суртал һургаалда эсэргүүгээр хархис хүсэнүүдэй харата ябуулгануудаа бэелүүлжэ үргэлжэлүүлхэдэнь, энэ суртал һургаал улам бата бэхи, нүлөө ехэтэй болоно.

Марксистско-ленинскэ һургаал хамагые илагша һургаал болоно. Юундэб гэхэдэ, тэрэ үнэн зүб юм. Нийтын-экономическа хүгжэлтын бодото байдалтай тааралдан зохилдохо гээшэ энэ һургаалай эгээл дээдэ, ори ганса эрхэ нүхэсэл мүн. Түүхын шэнэ шата бүхэндэ марксистско-ленинскэ эрдэм 9 наука тодорхой байдалые тодорхойгоор шэнжэлэн тайлбарилгаһаа үндэһэтэй байдаг. Тэрэ экономическа болон политическэ хүсэнүүдэй шэнжые, хоорондохи холбоо барисаа бодото байдалда үндэһэлэн харада абаха, нийтын үйлэ хэрэгүүдые материалис ёһоор шэнжэлхэ, үе сагай хурдан түргэн дабшалтатай нягта холбоотойгоор тэдэниие хаража үзэхэ, энэ тэрэ нийтын хүсэнүүдтэ ангиин тодо һонор сэгнэлтэ үгэхэ, али нэгэн ангинуудай ямар аша туһа баримталдагые мэдэхэ эрилтэ табидаг байха юм. Энээн тушаа В. И. Ленин иигэжэ бэшэһэн байдаг: «Сэдьхэл бодолой, шажан мүргэлэй, политическэ, социальна али бухы үгүүлэлнүүдэй, мэдүүлгэнүүдэй, найдуулгануудай саана ямар нэгэн ангиин аша туһые бэдэрэн оложо шададаг болоогүй байхадаа, хүнүүд политикада гаргагдаһан мэхэ гоходо, оорыгоо хуураха ябадалда хододоо гэнэн хонгороор мэхэлүүлшэдэг байгаа, саашадаашье мэхэлүүлхэ байна». (Зохёолнуудай дүүрэн суглуулбари, 23-дахи том, 47-дохи хуудаһан).

Элдэб ангинуудай аша туһые зүбөөр ойлгохо гээшэ дарлагша ангинуудай, тэдэнэй номнолшодой дэлгэрүүлэн тараадаг хубхай хооһон ябуулгануудһаа өөрыгөө аршалан хамгаалха гэһэн удхатай.

Мүнөөнэй буржуазна общество соохи ангиин хёмороо зүришэлдөөнүүдые усадхан зайсуулха тухай, бүгэдэ нийтын ажана һайн байдал хангаха тухай, бултадаа баяжаха адли тэгшэ арга боломжонуудтай байһан тухай империалис номнолой үргэнөөр дэлгэрүүлдэг идхалгын хубхай хооһон байһан тухай һенуулха шухала. Гэбэшье нэгэ талаһаа — үсөөхэн миллионернүүд болон миллиардернүүдэй, нүгөө талаһаа — олон тоото ажалшадай хоорондохи илгаа улам үргэдэжэ байна гэжэ бодото байдал харуулна. Мүлжэгшэдэй ангиин улам баяжахадань, хүдэлмэригүйшүүлэй тоо таһалгаряагүй үргэдэжэ, олон миллион хүнүүд үгытэй ядуу байдалтай, гэр байрагүй болодог байха юм.

Социальна революцинуудай заабол бэелүүлэгдэжэ, тэдэнэй ашаар нийтын шэнэ байгуулалтын баталагдаха ёһотой байһан тухай тэдэнэй һургаалнууд бэелүүлэгдэшэгүй байна гэжэ буржуазна «шүүмжэлэгшэд» Марксые, Лениниие, олохон ушарта «буруушаан шүүмжэлхые» һэдэдэг байна. Түбхын түрүүн эгээл хүгжэнги капиталис оронуудта революцинууд болохо ёһотой гэжэ Марксын хүлеэһэниинь тэндэ болоогүй һэн гэжэ эдэ шүүмжэлэгшэд баримталдаг гээшэ. Зүгөөр Маркс ондоо юумэн тухай тодо һонороор хэлэһэн байдаг. Буржуазна баян оронуудта бэшэ, харин һулаар хүгжэһэн оронуудта буһалгаа, хүдэлөөнүүд болохо аргатай. Ушарынь гэхэдэ, эндэ хёмороо зүришэлдөөнүүдэй һүжэрөөн дэбэргэгдэхэ эрхэ нүхэсэлнүүд улам ехэ бшуу.

Хожомынь В. И. Ленин социальна революцинуудай илалта түйлаха арга боломжонууд тухай асуудалые тодорхойлходоо, нэн түрүүн империалис байгуулалтын эгээл һула газарта революционно тэмсэлэй сүмэ сохихо аргатай байһые хүлеэжэ болоно гэжэ тэмдэглээ һэн.

Ленинэй уридшалан багсаамжалга сүм батадхагдаһан байгаа. Обществын капитализмһаа социализмда шэлжэн оролтын эхи табиһан Россидахи Агууехэ Октябриин социалис революциин һүүлээр олохон оронуудта социалис, национально-сүлөөрэлгын революцинууд болоһон байгаа. Ушарынь гэхэдэ, манай XX зуун жэлдэ социальна революцинуудай хэзээ хэзээнэйхиһээ хэмжээлэшэгүй ехэ болоһониинь арсашагүй.

Мүнөө дээрээ капитализмын ехэ арга боломжонуудтай байгаашье һаань, хүн түрэлтэнэй түүхэдэхи һүүлшын дарлалта мүлжэлгын байгуулалтада түүхэ өөрын шиидхэбэри гаргаһан байна. «Капитализмын түүхэ — тэрэнэй гол зүридөөе — үйлэдбэриин нийтэ шэнжэ үбэршэлгын үмсын капиталис гурим хоёрой хоорондохи зүридөөе гүнзэгырүүлгын, хүдэлмэришэн анги ба бухы ажалшадые дарлан мүлжэлгые һүжэрөөлгын, ажал болон капиталай, дарлагшад болон дарлагдагшадай хоорондохи тэмсэлэй хурсадалгын түүхэ мүн, энэ хадаа ажалша хүнүүдтэ түйлай ехэ гарза хохидол ушаруулдаг экономическа доройтон уналгын, социально-политическэ үймөө хүлгөөнүүдэй, булимтархы дайн байлдаануудай ба хёмороо зүришэлдөөнүүдэй түүхэ мүн»,—гэжэ КПСС-эй Программа дотор тэмдэглэгдэнэ.

Революционно хүгжэлтэ болон капиталай оронуудта боложо байһан гүнзэгы ехэ хубилалтануудые империалис номнол совет ба ямар нэгэн бусад коммунистнуудай доохонуур хорлоһон ябадал болоно гэжэ ойлгуулхые һэдэдэг. Зүгөөр иимэ ойлгууламжань имагтал хара һанаанһаа ебтаһан юумэн болоно бшуу. В. И. Ленинэй тоти мэргэнээр хэлэһэнэй ёһоор, капитализм өөрөө шэнэ байгуулалтын эхин зүйлнүүдые бии болгодог байха юм. Үйлэдбэри болон ажалша хүнүүдые хамтадхахадаа, тэрэ үргэн нийтэ ажалшадай эдэбхитэй революционно тэмсэлэй ашаар лэ мүндэлдэг социализмда шэлжэн орохын тула үнэн бодото үндэһэ һуури бэлдэдэг байна.

Марксизм-ленинизмын ажамидаралта агууехэ хүсэниинь юун болоноб гэхэдэ, тэрэ нэгэ хүнүүдэй нүгөөдэеэ дарлан мүлжэлгэһөө сүлөө, ухэл тахал болон һандарал һүйдхэл үүдхэдэг сэрэгэй хёмороо зүришэлдөөнүүдгүй, олонхи хүн зониие үгытэй ядуу байдалһаа гаргаһан үнэн зүб социальна байгуулалта зохёон байгуулха тухай эгээл энэрхы һайн уг зорилгые эрдэм ухаанай үндэһөөр найруулан тодорхойлһон байна бшуу.

Степан ТИТАРЕНКО,
түүхын эрдэмэй доктор.
(АПН).

Депутат — арадай түлөөлэгшэ

ЭТИГЭЛ НАЙДАБАРИИЕНЬ ХАРЮУЛНА

Сагаан-Морин... Иимэ нэрэтэй нютаг заха холын Захааминай райондо бии юм. Эндэ айлшалжа гү, али албанай хэрэгээр ерээ һаа, үзэсхэлэн һайхан байгаалиие, нютагайнь хүн зоной баян дэлгэр байдалыень, ариг сэбэр үйлсэнүүдыень, уран гараар бодхоогдоһон гоё гэгшын гэрнүүдыень хаража, сэдьхэлээ ханахал байхат. Тус һуурин түхэл шарайгаараа бэшэнһээ илгаатайл байдаг. Ушар тиимэһээ энэ нютагта ажалша бэрхэ, түрэл нютагтаа дуратай хүнүүд ажаһуудаг гэһэн тобшолол хэхэ байхат.

Наратай сэлмэг үдэр Сагаан-Морин хүрэжэ ерэхэдэмнай, тэндэхи үйлсэнүүд хооһон, хүнэй абяан огто дуулдахагүй шэнгеэр үзэгдөө һэн. Энэньшье ойлгосотой һэн: үбһэ хуряалгын халуун хаһа дүтэлһэн байгаа. Иимэ үдэр хүн гэртээ һууха бэшэ ха юм. Сагаан-Мориной сомоной Соведэй байшан соо ороходомнай, Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшэ Доржо Балданович Жалсанов столойнгоо саана һуушанхай туха сүлөөгүй юушьеб бэшэжэ байба.

Маанадтай мэндэшэлсэһэнэй удаа, тэрэ «Үбһэ хуряалгаяа һайнаар үнгэргэхын тула эмхидхэлэй хүдэлмэри ябуулха бологдонол даа. Туха сүлөөмнай бага болобо»,—гэжэ хэлээ бэлэй.

Сомоной Соведэй байшан һаруул, сэбэр даа. Кабинет соонь зохидхоноор табигдаһан мебель, ханадань—Ленинэй портрет, номой тагууд дээрэ элдэб хэрэгтэй номууд, ханань буряад угалзатай зурагуудаар шэмэглэгдэнхэй.

Энэ ханыетнай хэн шэмэглэн гоёогоо һэм гэжэ асуухадамни:

— Би өөрөө зураа һэм даа.. Хүндэ бэшэ ажал юм. Трафарет хээд, саашань лэ дабтажархихат,—гэжэ тэрэнээ юумэн гэжэ тоогоогүй, гараараа агаар һэбижэрхёо һэн.

Сагаан самса дээрээ галстук зүүһэн, нюдэндөө шэлтэй энэ хүнтэй энэ тэрэ асуудалаар зүбшэлсэхэдэ элдэб хүнүүд орожо ерэнэ, телефон ходо хангиржа, тэрэ олон тоото асуудалнуудта харюусана.

Бидэнэртэй ябаһан фотокорреспондентые нэгэ хүбүүндэ паспорт абахадань туһалжа, дүрыень буулгажа үгэхыень гуйба. Районой түбһөө машина ерээ гэжэ хонходоходонь, тэрэ һанаата боложо, бусахадань ашаа тээжэ абаашахыень зууршалба, наһажаал багшын ямаршьеб саарһанда гар табюулхаяа ороходонь, ажал хэрэгүүдээрнь һонирхоод абана...

—Хүнүүдэй дунда ажаһуугаад, тэдэнэй ажал хэрэгүүдые, һанамжа дурадхалнуудые мэдэхэ хэрэгтэй. Ажалнай иимэ ха юм. Хүнүүдэйл дунда ябаха болоноб.

Хүнүүдэй дунда ябаха, тэдэнэй ажабайдал тон һайнаар мэдэхэ гэшэ Доржо Балдановичай абари зангай гол шэнжэнь болодог. Тэрэ һанаагаа амар ябадаггүй хүн юм.

Д. Б. Жалсанов 1923 ондо Захааминай районой Сагаан-Моринdo түрэһэн юм. Эжынь гансаараа хүбүүгээ эхэ болгоһон байна. Эсэгэнь сагһаа урид наһа бараа ха юм. Доржо гартаа һүхэ барихаар шадалтай болоходоо, 15 наһатайдаа Хориин лесхоздо хүдэлмэрилжэ, олоһон түрүүшынгээ салин асаржа, эхээ эхэтэ баясуулаа һэн. 1938—39 онуудта Хориин районой «Искра» артелиин хирпиисын заводто хүдэлмэрилөө. Тиигэжэ ажабайдалай бүхы «университедүүдые» гараһан байха— газар уһалагшаар, дарханай һурагшаар, формовщигоор, модо отолгошоор ажаллаа...

1942 ондо модо буулгажа абалгын десятнигуудай курса дүүргээд, Зүүн-Хуурайн лесоучастогта хүдэлмэрилөө. Харин 1942 оной январиин 15-да Эсэгэ ороноо хамгаалхаяа мордоо бэлэй. 293-дахи пулеметно-артиллерийскэ дивизиондо алба хээ. Милитарис Японтой болоһон тулалдаанда хабаадалсаһанаа тэрэ мүнөө омогорхон хөөрэдэг. Ехэ Хинганай уулануудые, саадахи гандаһан талые хүндэлэн гараһанаа мартадаггүй. Хүшэр хүндэ саг байгаа.

«Германиие илаһанай түлөө», «Японииe илаһанай түлөө» гэһэн медальнууд, Эсэгэ Ороноо Хамгаалгын дайнай хоёрдохи шатын орден гэхэ мэтын шагналнууд эрэлхэг зоригто сэрэгшэ, Доржо Жалсановай энгэрые шэмэглэдэг.

Дайнай һүүлээр баһал ажаллажа гараа. Ундалгын байшангые даагшаар, сельсоведэй түрүүлэгшээр, Цахирай 8 жэлэй һургуулида, геологическа партида дарха хээ. Харин 1955 онһоо мүнөө болотор Доржо Балданович Жалсанов Сагаан-Мориной сомоной Соведэй гүйсэдкомой түрүүлэгшээр хүдэлнэ. Гансал 1975—77 онуудта ондоо хүдэлмэридэ ябаһан юм.

Һаяхан арбан нэгэдэхи табан жэлэй түсэбтэ даабаринуудые амжалтатайгаар бэелүүлэн, үрэ ехэтэ ажал ябуулһанайнь түлөө Д. Б. Жалсановые Ажалай Улаан Тугай орденоор шагнаха тухай СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ толилогдоо. Энэ үндэр шагналаарнь амаршалаад, бүхы наһандаа арадай хэрэгэй түлөө оролдоһон Доржо Балдановичые Жалсановта саашанхи ажал хэрэгүүдтэнь амжалта хүсөө һэмди.

Н. ШАГДУРОВА,
манай штатнабэшэ корр.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Д. Б. Жалсанов.
Н. ГОНЧАРОВОЙ фото.

1986 он—Эб найрамдалай уласхоорондын жэл

АМГАЛАН БАЙДАЛАЙ ТҮЛӨӨ

Эб найрамдал хамгаалха республиканска отделениин харюусалгата секретарь Т. З. ГАРМАЕВТАЙ хөөрэлдэжэ, доро үгтэһэн харюу абаабди.

—Эб найрамдал хамгаалха хэрэгтэ манай ниитын эмхи горитойхон хубигаа оруулдаг. ООН 1986 ониие Эб найрамдалай уласхоорондын жэл гэжэ нэрлэжэ, бидэнэр гүрэн түрынгөө амгалан байдалай политикые эдэбхитэйгээр нэбтэрүүлхэ, бэелүүлхын түлөө оролдодогбди. «КПСС-эй гадаадын политикын гол зорилгонь — совет арадай энхэ тайбан, амгалан байдалда ажаллаха, ажаһууха арга боломжо олгохо ябадал болоно. Тиимэһээ ядерна аюулһаа хамгаалха тэмсэл, дэлхэй дээрэ амгалан байдал сахиха гэшэ партиимнай шухала хэрэгүүд болоно», — гээд КПСС-эй XXVII съездын шиидхэбэринүүд соо уншанабди. Эб найрамдал хамгаалха совет комитет ба Эб найрамдалай совет жасын правлениин пленум дээрэ КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь М. С. Горбачевой амгалан байдалай түлөө хэһэн ябуулгануудые үндэрөөр сэгнэн, социалис ба урган һалбаржа байгаа гүрэнүүдэй амгалан байдалай түлөө хүдэлөөнтэй, капиталис оронуудай дайнда эсэргүүсэһэн эмхи зургаануудтай хани барисаа байгуулан, эб найрамдалай түлөө тэмсэлые улам хурсадхаха гэжэ тэмдэглэгдээ.

Манай республикын ажалшад амгалан байдалай түлөө үнгэргэгдэдэг хэмжээ ябуулгануудта эдэбхи үүсхэлтэйгээр хабаадалсадаг болоо. Тэдэнэр субботник, воскресникүүдые эмхидхэжэ, үнгэргэжэ байгаад, эб найрамдалай жасада өөһэдынгөө хубитые оруулалсана.

—Эб найрамдал хамгаалха уласхоорондын энэ жэлдэ Эб найрамдалай совет фондын Буряадай отделени ямар ажал ябуулна гэшэб?

—Үнгэрэгшэ жэлдэ Илалтын дүшэн жэлэй ойдо зорюулагдаһан, дайнда эсэргүүсэһэн олон тоото хэмжээ ябуулга үнгэргэгдөө һэн. Тиимэһээ эб найрамдалай энэ жэлдэ һайн үндэһэ һуури табигдаһан байгаа гэжэ тэмдэглэмээр. Манай республикын түлөөлэгшэд Азиин гүрэнүүдтэй ба Номгон далай шадарай амгалан байдал сахигшадтай уулзаа, Хабаровскда үнгэрһэн конференцидэ хабаадаа, Монгол, Корей гүрэнүүдэй, дайнда эсэргүүсэһэн эдэбхитэдтэй уулзалга үнгэргөө. Хельсинкидэ аюулгүй байдалай түлөө суглаанай болоһоор арбан жэлэй ойдо, Японой Хиросима ба Нагасаки городууд дээрэ атомна бомбын хаягдаһаар дүшэн жэлэй үнгэрһэндэ ба залуушуулай уласхоорондын жэлдэ зорюулһан олон тоото митингнүүд, суглаанууд ба зүблөөнүүд болоо. Улаан-Үдын Соведүүдэй талмай дээрэ городой бүхы залуушуулай ба студентнэрэй дайнда эсэргүүсэһэн митинг үнгэргэгдөө. Энэ жэлэй май һарада эмхидхэгдэһэн Дайнда эсэргүү долоон хоногто далан мянган хүн хабаадаа юм. Локомотив-вагон заһабарилгын, авиационно, шэлэй, «Электромашина» заводуудта, мяха-консервын ба модо болбосоруулгын комбинадуудта, авиапредприятида, түмэр харгын узелдэ, «Туяана» гэжэ оёдолой нэгэдэлдэ, институдуудта илангаяа олон зонтой митингнүүд үнгэрөө һэн. Майн найманда городой гурбан районой хүшөөнүүдэй дэргэдэ «одото дайнда» ядерна туршалгануудта эсэргүүсэһэн сэдьхэл доһолгомо манифестацинууд болобо. Энэ долоон хоногой турша соо кинотеатрнуудта дайн дажарые үгы хэхэ гэһэн темэтэй фильмүүд харуулагдаа, газетэ ба журналнуудай хуудаһануудта тус темээр олон статьянууд толилогдоо.

БАМ-ай Буряадай участогай хүдэлмэришэд габшагай ажалаараа эб найрамдал сахин хамгаалха хэрэгтэ хабаадаха дуратай байһанаа мэдүүлээ. Северобайкальск городто 15 мянган хүн зонтой долоон митинг үнгэрөө. Шэнэ Уоян тосхондо дайнай ба ажалай ветеранууд, 2000 оной залуушуул, комсомол ба пионернүүдтэ хандажа, дэлхэйн амгалан байдалые сахин хамгаалха захяатай гурбан бэшэг Алдар Солын хүшөө доро хадагалаа һэн.

Городой ажалша коллективүүдтэ уласхоорондын аюулгүй байдалые сахиха гэһэн партиин съездын шиидхэбэринүүдтэ зорюулһан политическэ үдэр үнгэргэгдөө. Локомотив-вагон заһабарилгын заводой хүдэлмэришэд, Мухар-Шэбэрэй районой малшад, Шаралдай нютагай ветерануудай совет, СССР-эй Наукануудай академиин Сибириин отделениин Буряадай филиалай эрдэмтэд, Гусиноозерск хотын ба Хойто-Байгалай районой ажалша хэдэн коллективүүд ядерна тэһэлэлгэнүүдые болюулха, Ливан, Никарагуа, Сальвадор, Ливи гүрэнүүдтэ добтолгонуудые сэрэхэ гэһэн бэшэгүүдые ООН-до, США-гай президентдэ, американ конгрессменүүдтэ эльгээбэ.

Үхибүүдые хамгаалгын июниин нэгэнэй үдэр асфальт дээрэ багашуулай зураһан хүхэ тэнгэри, номин дэлхэйе хамгаалха гэһэн политическэ удхатай зурагуудые зураглалга эмхидхэгдээ. Сентябриин нэгэндэ бүхы һургуулинуудта Эб найрамдалай хэшээлнүүд үнгэргэгдөө.

Амгалан байдалай түлөө эмхидхэгдэһэн субботнигуудай мүнгэн республикын Эб найрамдалай жасын эхэнхи хубиень бүридүүлнэ. Республикымнай ажалшад гүрэн түрынгөө ба түрэл партиингаа амгалан байдалда дуратай политикые ажалаараа дэмжэнэ ха юм. Энэ хэрэгтэ багашуул ехэшүүлһээ гээгдэнэгүй. Март һарада һурагша Катя Лычевагай энхэ тайбанай түлөө США ошоһониие дэмжэжэ, республикымнай пионернүүд завод ба фабрикануудта, колхоз ба совхозуудта хүдэлжэ, олоһон мүнгэеэ Эб найрамдалай совет жасада тушаагаа һэн. Табин гурбан һургуулиин пионернүүдһээ ганса март һарада юһэн мянган түхэриг ороо.

Энэ жэлдэ Эб найрамдалай совет жаса байгуулагдаһаар хорин табан жэлэйнгээ ойе тэмдэглэжэ байхадаа ямар амжалта туйлаа гэшэб?

—Хорин табан жэлэй хугасаа соо Эб найрамдалай совет жаса урган хүгжэхынгөө хажуугаар хүсэ ехэтэй эмхи болоо. 1985 ондо республикымнай ажалшад Эб найрамдалай жасада нэгэ миллион 325 мянган түхэриг һайн дураараа эльгээһэн юм. Эб найрамдалай совет жасын Буряадай отделениин эмхинүүд бүхы районуудта бии болгогдонхой. Мухар-Шэбэрэй районой Д. Н. Долгуров, Сэлэнгын районой В. А. Бучкин ба Д. Д. Будаева, Улаан-Үдын Октябрьска районой Г. Л. Кубрикова, Железнодорожно районой Л. А. Кейзерова гэгшэд Эб найрамдалай совет жасын хүндэтэ медальнуудаар, Кабанскын районой Н. Д. Жалцанова, В. И. Невердовский, Октябрьска районой Г. Н. Струбинов, Хойто-Байгалай районой Н. И. Жданов ба Л. Б. Подергина Эб найрамдалай совет жасын Хүндэлэлэй тэмдэгүүдээр, олон тоото ажалшад Хүндэлэлэй грамотануудаар шагнагданхай.

«ЛенинградБАМстройн» ПМК-гай коллектив ба республикын хэлхээ холбооной үйлэдбэриин-техническэ управлени, Эб найрамдалай совет жасын Хүндэлэлэй медальнуудаар ба Хүндэлэлэй грамотануудаар шагнагдаа. ЛВРЗ-гэй локомотив-хабсаралгын цех, «Октябрьский» совхоз, Улаан-Үдын түргэн туһаламжын больница, хоёрдохи дунда һургуули, Баргажанай леспромхоз Хүндэлэлэй грамотада хүртэбэд. Улаан-Үдын, 1-дэхи, 3-дахи, 14-дэхи, 17-дохи, 35-дахи, 46-дахи, Северобайкальск городой 1-дэхи, Кабанскын 56-дахи, Хурамхаан нютагай дунда һургуулинууд, 1-дэхи педучилищи, индустриальна техникум ба техническэ мэргэжэлэй олон училищинууд эдэбхитэйгээр субботник, воскресникүүдые үнгэргэдэг, түмэрэй хаядаһа, саарһа суглуулжа, концерт табижа, олоһон мүнгэеэ Эб найрамдалай жасада дамжуулна.

Энэ жэлэй эхинһээ Эб найрамдалай совет жасада республикын ажалшад миллион түхэриг оруулаад байна. Урданайхидал адли һайнаар Кабанскын, Хойто-Байгалай, Зэдын, Мухар-Шэбэрэй, Бэшүүрэй, Баунтын районууд ехэ мүнгэ оруулба.

Хэдэн жэлэй туршада һарa бүри өөрынгөө салин ба мүнгэн шангуудаа совет жасада тушаажа байдаг ажалай түрүүшүүл олон. Тэдэнэй дундаһаа шэлэй заводой Ю. Хикматовай бригада, Улаан-Үдын гадар трикотаж хубсаһанай фабрикын зэрэлгын цехэй коллектив, Северобайкальскын геолого-бэдэрэлгын экспедициин парти, «БАМтоннельстрой» барилгын управлениин 12-дохи тоннельнэ отряд, олон районуудай хэлхээ холбооной узелнууд болон бусад эдэбхитэдые нэрлэхэ дуран хүрэнэ.

«Нижнеангарсктрансстрой» трестын автобазын заһабарилгын механическа мастерскойнуудай коллективүүд, 22-дохи тоннельнэ отрядай проходчигуудай, 575-дахи СМП-гэй ОРС-ын бригаданууд Эб найрамдалай жасын хорин табан жэлэй ойн хүндэлэлдэ район соогоо субботник үнгэргэхэ үүсхэл гаргаһан юм. Железнодорожно (түрүүлэгшэнь Ф. А. Абагаев), Октябрьска (Г. Н. Струбинов), Баунтын (С. Р. Колодина), Бэшүүрэй (Б. Н. Дамбаева) районуудай ба бусад эмхи зургаанууд субботнигто эмхитэйгээр хабаадалсаа.

Эб найрамдалай совет жасын ветеран «Нилова пустынь» пансионадай хүдэлмэрилэгшэ И. П. Акулов урдань 4300 түхэриг оруулһан аад, мүнөө жэлэй февраль һарада КПСС-эй XXVII съездын хүндэлэлдэ үшөө 600 түхэриг мүнгэ совет жасада эльгээһэн байна. Улаан-Үдэ станциин локомотивна депогой электровозой машинист В. А. Мостовой Эб найрамдалай жасада һара бүри өөрынгөө салингһаа эльгээжэ байдаг. Энэ хүн Европо соо аюулгүй байдал сахиха долоон хоногто ашаанай поезднуудые жолоодожо, олоһон мүнгэеэ аюулгүй байдалай түлөө тэмсэгшэдтэ бэлэглээ һэн.

Манай жасын урда табигдаһан даабаринууд ехэ юм. Ажалаа ...эршэдхэжэ, ниитын эмхинүүдтэй зохёохы ажалтанай холбоонуудтай, соёлой гуламтанууд болон бусад эмхи зургаануудтай харилсаа холбоогоо улам бэхижүүлхэ хэрэгтэ үдэр бүри оролдолго гарганабди. Залуушуул ба наһатайшуулые Эхэ орондоо дуратайгаар хүмүүжүүлхэ шэнэ арга боломжонуудые бэдэрхэ гэшэ манай эмхиин хэрэг болоно. Эб найрамдал хамгаалгын республикын отделени ба эб найрамдалай республикын жаса партийна организацинуудай хүтэлбэри доро дайн дажар сараха, хорихо хэмжээ ябуулгада республикынгаа ажалшадые эдэбхитэйгээр хабаадуулха гол зорилготой.

П. НАТАЕВ.

ХИЛЫН СААНАҺАА
ТАСС • АПН

ИЗРАИЛЬ ЯДЕРНА БУУ ЗЭБСЭГҮҮДЫЕ БҮТЭЭНЭ

НЬЮ-ЙОРК. Израилиин бүхы ядерна түхеэрэлгэнүүдые Атомай элшэ хүсэнэй талаар уласхоорондын агентствын хиналта доро дары түргөөр табихыень ООН-ой Генеральна Ассамблей уряалаад, 1981 оной июнь һарада Иракай ядерна түхеэрэлгэнүүдтэ эсэргүүгээр Тель-Авивай үүдхэһэн зэбсэгтэ эзэрхэг түримхэй ябуулга тухай асуудалаар ООН-ой абаһан урдын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхые тэрэнэй үсэд нэтэрүүгээр арсажа байһыень буруушааба. Дэлхэйн олонхиин дуугаар баталагдан абтаһан тогтоол соогоо тэрэ ядерна элшэ хүсые амгалан тайбан зорилготойгоор ашаглаха, ядерна буу зэбсэг хэрэглэхэгүй, уласхоорондын гуримые бэелүүлхын тула Израилиин политикын горитой ехэ хойшолонгуудтай байһан тухай асуудал ээлжээтэ сессиин зүблэхэ зүйлдэ оруулхые тогтоогоо. Имагтал Израиль, США, Гондурас, Сальвадор, Сент-Кристофер болон Невис энэ тогтоолые арсажа дуугаа үгэбэ. 55 орон һаналаа бариһан, 86 орон тэрэнэй түлөө дуугаа үгэһэн байна.

Израиль эзэрхэг түримхэй политикаяа үргэлжэлүүлхые һэдэхэһээ гадна, бусад гүрэнүүдэй ядерна түхеэрэлгэнүүдтэ добтолгоёо дабтаха аюул тохёолдуулжа байһыень үгэ буляалдаата хөөрэлдөөнүүд элирхэйлэн харуулба. Иракай, Бахрейнэй, Оманай, Сириин, Чехословакиин, Кипрэй ба бусад оронуудай түлөөлэгшэд үгэ хэлэхэдээ, Тель-Авив ядерна буу зэбсэгүүдые тараахагүй тухай договорто гар табихаяа арсана, үнгэрхэдоо ядерна зэбсэгэй талаар Урда Африкын Республикын расистнуудтай гутамшаг муухай харилсаа холбоо тогтоожо байнхай. Хэблэлэй һаяхан элирүүлһэнэй ёһоор, Израилиин Негев гэжэ элһэн губида ядерна буу зэбсэг үйлэдбэрилхэ талаар газар доорохи заводтой байһаниинь уласхоорондын эб найрамдалда, аюулгүй байдалда уршаг тойбо татана гэжэ Катарһаа ООН-ой дэргэдэ саг үргэлжэ байдаг түлөөлэгшэ Х. А. Аль-Кавари тэмдэглээ. 200 ядерна бомбо нөөсэлэгдөөд байнхай.

Иракай ядерна түхеэрэлгэнүүдтэ Израилиин добтолһон тухай асуудалые Генеральна Ассамблейн зүбшэн хэлсэлгэ тон шухала удха шанартай байха. Юуб гэхэдэ, тэрэнэй тала баригшадай түхиралга дэмжэлгээр Израиль эзэрхэг түримхэй политикаяа үргэлжэлүүлнэ гэжэ СССР-һээ ООН-ой дэргэдэ саг үргэлжэ байдаг түлөөлэгшэ А. М. Белоногов тэмдэглээ. Дүтын Зүүн зүгтэхи байдалые эбэй ёһоор гуримшуулан шиидхэхэ хэрэгтэй. Тиихэдээ энэ районой бүхы арадуудай аша туһые хараада абаха шухала. Мэдээжэ совет дурадхалнууд Дүтын Зүүн зүгтэхи байдалые эбэй ёһоор гуримшуулгын үргэн ехэ программа хараална. Дүтын Зүүн зүг тушаа уласхоорондын конференци хадаа эндэхи байдалые үнэн зүбөөр гуримшуулан шиидхэлгын гол эрхэ нүхэсэл болохо ёһотой гэжэ совет түлөөлэгшэ мэдүүлбэ.

М. д' ЭСКОТО ПЕРЕС ДЕ КУЭЛЬЯРТЭЙ УУЛЗАБА

НЬЮ-ЙОРК. Никарагуагай гадаадын хэрэгүүдэй министр М. д' Эското ООН-ой Генеральна секретарь Х. Перес де Куэльяртэй уулзажа, Түбэй Америкын энэ орондо эсэргүүгээр США-гай үүдхэһэн эзэрхэг түримхэй ябуулгые буруушаагаад, тэрэниие болюулха эрилтэ табиһан уласхоорондын сүүдэй байгша оной июнь һарын шиидхэбэри бэелүүлхэ шухала байһан тухай асуудалые ООН-ой Генеральна Ассамблейн 41-дэхи сессиин зүблэхэ зүйлдэ дары оруулха тухай гуйлтатайгаар хандаһан Никарагуагай хандалгын ушар шалтагаануудые ойлгуулжа үгэһэн байгаа.

Никарагуаһаа ООН-ой дэргэдэ саг үргэлжэ байдаг түлөөлэгшэ Н. Асторга хөөрэлдөөндэ хабаадахадаа, ООН-ой системын сүүдэй гол орган болохо уласхоорондын сүүдэй шиидхэбэринүүдые бэелүүлхэ шухала байһан тухай асуудал бүхы уласхоорондын эмхидэ, илангаяа бага оронуудта ехэ удха шанартай байна гэжэ тэрэ журналистнуудта мэдээсэбэ.

США. СССР-эй болон США-гай олохон хото городуудта үнгэргэгдэһэн «Эб найрамдалай үри бэе» гэһэн хүгжэмтэ зүжэг амгалан байдалда болон хани барисаанда залуу үетэнэй үнэн зүрхэнэй уряа болобо. Американ 12, совет 10 эдиршүүл, совет дуунай-инструментальна ансамбль (хүтэлбэрилэгшэнь Стас Намин) Холбоото Штадуудай 12 городто наада амжалтатайгаар харуулба.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Дэлхэйдэ арга боломжо үгэгты — хүүгэдтэ эб найрамдал хэрэгтэй!». Энэ уряа Нью-Йоркдо ООН-ой байшангай урда үнгэргэгдэһэн һайндэрэй уряа болоһон байна. «Эб найрамдалай үри бэе» гэжэ зүжэгтэ хабаадалсаһан совет-американ залуушуулай дунда РСФСР-эй габьяата артистка Л. Сенчина.

ТАСС-ай фотохронико.

«ОДОТО ДАЙН» ТУХАЙ

НЬЮ-ЙОРК. ООН-ой Генеральна Ассамблейн нэгэдэхи комитет дээрэ Чехословакиин делегат үгэ хэлэхэдээ, «одото дайнай» программа экономическа айхабтар ехэ гарза хохидол ушаруулха байна гэжэ уласхоорондын эмхиин анхарал хандуулба. Хэрбээ замбуулинай буу зэбсэгүүдые бүтээн гаргалгын эхилээ һаань, хэдэн гүрэнүүдэй экономическа, промышленна ба эрдэм-техникын айхабтар ехэ хүсэн элсүүлэн хабаадуулагдаха байна гэжэ ЧССР-эй түлөөлэгшэ Франтишек Пеняжка мэдүүлээ. СОИ гэдэг программые бэелүүлгэдэ олон гүрэниие хабаадуулһан ушарынь энэ талаар түрүүшын аюултай алхам болоно. Даб дээрэ абтаһан сэгнэлтэнүүдэй ёһоор, эдэ программануудые бэелүүлгэһээ хэдэн триллион доллар ашаг олзо орохоор хараалагдана.

БҮЛЭГЭЙ ЗАСЕДАНИ

ЖЕНЕВЭ. Ядерна болон замбуулинай буу зэбсэгүүдээр үнгэргэгдэжэ байһан совет-американ хөөрэлдөөнүүдэй үндэһөөр стратегическэ буу зэбсэгүүд тушаа бүлэгэй заседани болобо.

ЖЕНЕВЭ. Ядерна болон замбуулинай буу зэбсэгүүдээр үнгэргэгдэжэ байһан совет-американ хөөрэлдөөнүүдэй үндэһөөр дундуур зайда хэрэглэгдэхэ ядерна буу зэбсэгүүд тушаа бүлэгэй заседани болоо.

1986 оной ноябрин

...дээдын зургаануудта

...НУУДЫЕ ҺАЙНААР ...АБАРИЛХА

...эй Верховно Соведэй Гэр байрын-коммуболбосон түхэлтэй болголгын ба харгынуу... саг үргэлжын комиссиин заседани һая... заседани дээрэ Буряадай АССР-эй Верхов... оной июниин 8-да батален абтаһан «Республика харгы барилга ба ашаглалгые саашатухай» тоготоолые дүүргэхэ талаар Хурам... ябуулдаг хүдэлмэри тухай асуудал зүбшэн... асуудалаар арадай депутадуудай Хурамхаанай... гүйсэдкомой түрүүлэгшэ Н. Н. Козулин... шиидхэлые зүбшэн хэлсэлгэдэ автомобильна... ба ашагладаг нэгэдэлэй начальник И. С. ...Соведэй депутат Л. П. Табалаев болон...

...районно Соведэй гүйсэдком һүүлэй үедэ хар... асуудалда анхаралаа ехээр хандуулдаг бо... заседани дээрэ энэ асуудал саг үргэл... гэжэ тэмдэглэгдэбэ.

...Хурамхаанай районно Соведэй гүйсэдком рес... Соведэй 1983 оной тогтоолые дүүргэхэ ...нүүдые абаагүй гэжэ саг үргэлжын ко... Харгы бариха ба заһабарилха талаар 1983— ...дүүргэгдээгүй. Харгынуудые барилгын ...совхозууд, предприятинууд хабаадуулаг...

...автомобильна харгынуудые баридаг ба ашаг... Хурамхаанай районда туһаламжа багаар үзүүл... тэмдэглээ.

...комиссиин заседани дээрэ тэрэшэлэн бай... заһабарилха талаар хуули наринаар сахиха ту... Верховно Соведэй Президиумэй 1985 оной ...абтаһан шиидхэбэриин хэр зэргэ дүүргэг... Гусиноозёрскын городской Соведэй гүй... А. А. Ворониной мэдээсэл шагнагдаба.

...ДОКТОР ВЕРА

...гэрбэшье, үхибүүдые болон ехэшүүлые һайнаар эмшэлһэн Верые хүн бүхэн дулаанаар дурсадаг байна.

1965 онһоо манай Бар... ханай больницада тэрэ хүдэлөө. Пенсидэ гаратараа амбулаториин медсестрагаар, аптекые даагшаар амжалта түгэсөөр ажаллаа. Заримдаа врачнарай нишэ тиишээ суглаанда ошоходо, бидэ медицинскэ туһаламжагүй байгшагүй һэмди. Холын гүүртын малшадта саг үргэлжэ тэрэ ошожо байдаг бэлэй.

Ажабайдалынь хэды хүндэ хүшэр байбашье, тэрэ мүхөөгөө үгтөөгүй. Хододоол урагшаа һанаатай, һайхан сэдьхэлтэй хүн юм. Һанаад үзыт, нүхэрынь, басаганиинь гэнтын ушарһаа наһа бараа һэн, гэбэшье тэрэ хоёр хүбүүдээ «гарынь ганзагада, хүлынь дүрөөдэ» хүргэжэ шалаа. Дүрбэн ашань хүгшэн эжыгээ баясуулжа байдаг. Ехэ хүбүүниинь гэр бүлэтээ Улаан-Үдэдэ, харин бағань ондоо районда ажаһуудаг юм.

Табин жэлдэ элүүрые хамгаалгын эмхи зургаанда аша үрэтэйгөөр ажаллаһанайнь түлөө Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй, Элүүрые хамгаалгын министерствын, КПСС-эй Хурамхаанай райкомой болон арадай депутадуудай райсоведэй гүйсэдхэхэ комитедэй Хүндэлэлэй грамотанууд Вера Тибашкеевна Цыремпиловада оло дахин барюулагдаа.

Бидэ, хүршэнэрынь В. Т. Цыремпиловада халуун баярые хүргэнэбди. Ута наһатай, удаан жаргалтай ябахыень тэрээндэ үнэн зүрхэнһөө хүсэнэбди.

В. С. ДОРЖИЕВА,
библиотекарь,
Г. Ш. ЕШОНОВА,
В. Б. БУДАЕВА
багшанар,
В. У. ДОРЖИЕВ,
бухгалтер болон бусад.
Хурамхаанай районой Бархан Һуурин.

...Ц. Э. Цыбенов, отделениие даагша Д. Б. Батоев, гэгшэдтэ үнэн зүрхэнэй халуун баярые хүргэнэб. Бидэ, эмшэлүүлжэ гараһан хүнүүд, тэдэндэ ажабайдалдаа жаргалтай, ходоо элүүр энхэ ябахыень хүсэнэбди!

Д. ДАГБАЕВА.
Улаан-Үдэ.

...АРШЕГЭЙ ХӨӨРӨӨН

...ше Францидахи байдал тухай, ФКП-гэй бэелүүлдэг политика тухай асуудалнуудта харюусахадаа тэмдэглээ. Бодото хубилалтануудые бэелүүлхын аша туһада хэмжээ ябуулгануудые үнгэргэхөөр бэлэн байһан бүхы хүнүүдые нэгэдүүлхэ ёһотойбди гэжэ тэрэ тэмдэглээ. Мүнөө орон дотор социальна адли тэгшэ бэшэ байдал улам элеэр харагдана гэжэ ФКП-гэй Генеральна секретарь хэлэбэ. Францийн 8 миллион шахуу хүн зон үгытэй ядуу байдалда ажаһууна. Энэ асуудалые шиидхэхын тула Компарти социальна үнэн зүб байдал тогтоохые оролдоно гэжэ ФКП-гэй хүтэлбэрилэгшэ мэдүүлээ.

...ПЕРЭЙ ИНТЕРВЬЮ

...гэжэ тэрэ ТАСС-ай корреспондент Максим Князьковто телефоноор интервью үгэхэдөө хэлэбэ. Рейганэй захиргаанай засаг түрэеэ хүтэлбэрилжэ захалхадань, США-да политическэ үзэл бодолойнгоо түлөө шорон түрмэдэ хаагдагшад олошороо.

Американ захиргаанай Л. Пелтиерые шорон түрмэдэ хааһан сагһаань хойшо 11 жэл үнгэрбэ.

Советскэ Союзһаа олон тоото бэшэгүүдые абадагби. Моральна дэмжэлгэ үзүүлжэ байһанайнь түлөө баяр баясхалан хүргэнэб гэжэ тэрэ мэдүүлбэ.

ХОТО, ХҮДӨӨГЭЙ ҺОНИН

ХАСУУРИ, ШЭНЭҺЭН, МОЙҺОН...

Агуухэ Октябрийн алдарта 70 жэлэй ойдо зорюулагдаһан мүрысөөнүүд энэ һайндэрэй угтамжада бэлэдхэл хаа хаанагүй үргэнөөр дэлгэржэ байнхай. Улаан-Үдэ хотын горзеленстройн хүдэлмэришэд энэ талаар горитой ехэ хэмжээ ябуулгануудые хараална. Эдэнэр теплицэ соо жэлэй дүрбэн сагта элдэб янзын гоё һайхан сэсэгүүдые, мододые һуулгажа, ургуулдаг юм. Мүн баһа эдэнээ хабартаа, зунай эхин һарануудта хотын сэсэрлиг, үйлсэ, паркнууд болон талмайнуудта олоор асаржа һуулгадаг болоһоор үнинэй.

— Газарай хүрэжэ эхилхэтэй зэргэ нүхэ малтажа, хуһан болон үбэлэй үедэ һуулгагдадаг модонуудые хүбшэһөө асаржа таридаг дүршэлтэй болообди. Энээнһээ гадна питомник соогоо сибириин уларилда тааралһан яблони, груша, мойһон болон бусад ургамалнуудые элбэгээр тарижа, тэдэнэйнгээ ехэ болоходонь хотын үйлсэ, талмайнуудта абаашажа һуулганабди,— гэжэ «Горзеленстрой» управлениин начальник Г. Т. Конюков хөөрэнэ.

Октябрьска районой 41-дэхи, 47-дохи кварталнуудта баригдаһан гэрнүүдэй, Жердевэй нэрэмжэтэ үйлсэдэхи гэр байрануудай газаагуур элдэб янзын аад, олон модод намарай үедэ һуулгагдаһан байна. Гэрнүүдэй газаагуур модо һуулгаха хүдэлмэри И. Д. Вавилов, К. В. Коркин, В. А. Иванов гэгшэдэй хүтэлбэрилдэг бригаданууд шанар һайнтайгаар хэжэ дүүргэһэн байха юм. Мүн түрэл Улаан-Үдэ хотоёо болбосон түхэлтэй болгохо хэмжээ ябуулгада Зеленстройн хүдэлмэришэд В. А. Михайлов, Н. А. Метелкин, Г. К. Филатов, Г. К. Яковлев болон бусад эдэбхи үүсхэлтэйгээр хабаадажа, оролдожо ябадагаараа онсо шалгарна. Эдэнэрэй нарин гараар сентябрь—октябрь һарануудта хотын үйлсэ, талмайнуудта хэдэн мянгаад яблони, мойһон, рябина, клен, шэнэһэн болоод олон тоото һөөг бургааһад һуулгагдажа, харууһалагдаһан байха юм.

Үрдандаа гансал уляангир, һөөг бургааһан хотын үйлсэнүүдтэ олоор һуулгагдадаг байһан һаа, мүнөө элдэб янзын модон таригдадаг болоходоо, городнай бүри һайхан, сэбэр болоно, ажалшадташье һайшаагдана. Октябрьска районой баригдажа байгаа Пионернүүдэй ордоной дэргэдэхи талмай дээрэ түсхай саад-сэсэрлиг таригдахаар бэлэдхэлэй ехэ хүдэлмэри хэгдэжэ байнхай. Үрэ-жэмэсэй станциин хүдэлмэрилэгшэд эндэ тиимэ саад-сэсэрлиг тариха, харин Зеленстройн хүдэлмэришэд ордониие тойруулаад хэдэн зуугаад мододые һуулгажа захалба. Эдэ бүгэдэһөө тобшолол хэхэдэ, хабартаа хотымнай гудамжа, талмайнуудай захаар, шэнэ барилгануудай дэргэдэ набша намаагаа надхаһан мододой һагсайлдан һуухыень хаража баясаха, урмашахамнай дамжаггүйл!

Т. БАДМАИН.

ХЭЛХЕЭ ХОЛБООН ҺАЙЖАРУУЛАГДАБА

Хориин районой Бага-Хүрбэ һууринда хэдэн жэлэй турша соо нэгэл телефон байдаг һэн. Харин мүнөө республикын хэлхеэ холбооной 803-дахи трестын С. Ф. Лавригай хүтэлбэрилдэг мастерска участогай барилгашад богони сагта эндэхи айлнуудта телефон оруулба. Тиигэжэ Хүрбын совхоз мүнөө жэлдэ 450 номертой шэнэ АТС-тэй болобо гээшэ. Мүн тиихэдэ эдэ барилгашад Тээгдэ Хори хоёрой хоорондо газар доогуур утаһа татажа, «ТНК-24» түхэлэй аппарат тодхоһон байха юм.

Хэлхеэ холбооной энэ эмхиин барилгашад байгша ондо республика дотор 1350 номертой АТС-үүдые ашаглалгада оруулба. Мүнөө Выдринэ тосхондо 500 номертой станци табигдаа. Мүн энэ үе соо Загарайн районой Ташалан һуурин, Сэлэнгын районой Химнын совхоз, Бэшүүрэй районой «Победа» колхоз болон бусад ажахынууд телефонуудаа олошоруулба.

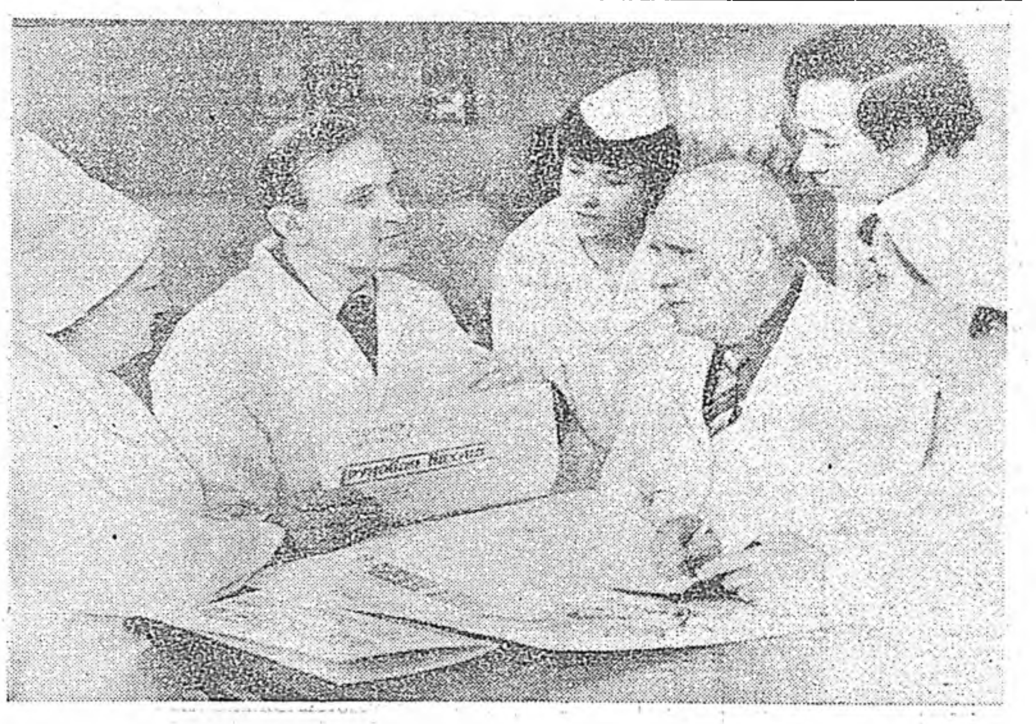
Д. НИКОЛАЕВ.

ШЭНЭ ДУРАДХАЛ

СССР-эй Науканuудай академиин Сибириин отделениин Буряадай филиалай химиин болон минеральна түүхэй эд хэрэгсэлэй технологиин лабораториин хүдэлмэрилэгшэд минеральна эд хэрэгсэл буйлуулха шэнэ технологи зохёоһон байгаа. Тэрэнэй ашаар түүхэй эд хэрэгсэл арьбалха, оршон тойронхи байгаалиие ариг сэбэр байлгаха арга боломжо олгогдоһон байха юм.

Буряад ороноймнай эрдэмтэдэй зохёохы энэ ажалынь СССР-эй ВДНХ-гай мүнгэн болон бронзо медальнуудаар тэмдэглэгдэбэ. Арбан хоёрдохи табан жэлдэ эдэ хүдэлмэринүүдынь промышленнэ үйлэдбэридэ нэбтэрүүлэгдэжэ эхилхэ юм. Зэдын вольфрам-молибденэй комбинадта болон Озёрно ашагта малтамалай уурхайн предприятинуудта эдэ дурадхал хэрэглэгдэхэер хараалагдана.

Н. ДАГБАЕВ.

ЭДЭБХИТЭДТЭЭ ТҮШЭГЛЭНЭ

Ленинэй орденто мяха-консервын комбинадай «Ажалай вахта» газетын хүдэлмэрилэгшэд предприятиингаа хүдэлмэришэдэй ажабайдал, ажаһуудалда зорюулагдаһан олон тоото һонирхолтой материалнуудые таһалгаряагүй толилжо байдаг юм. Илангаяа ашаг үрэтэ ажалай, элүүр энхэ байдалай түлөө бүхэсоюзна шалгалтада түс газетэ эдэбхитэйгээр хабаадалсана. Үйлэдбэриин түрүү онол арга хэрэглэхэ, продукцидаа гамтайгаар хандаха асуудалда зорюулагдаһан материалнуудые хэблэжэ, олондо мэдээсэжэ байдаг һайн һайхан заншалтай болонхой. Мүн энээнһээ гадна оронoй мяханай болон һүнэй промышленностиин олон хэһэгтэйгээр хэблэгдэдэг газетэнүүдэй дунда дэлгэрһэн Бүхэсоюзна конкурс-харалгада таһалгаряагүй хабаадалсажа байхадаа, комбинадай коллективүүд һү, мяханай шанарые яагаад дээшэлүүлхэб, мүн оронoй предприятинуудта дэлгэрүүлэгдэжэ эхилһэн үйлэдбэриин шэнэ онол аргануудые үргэнөөр хэрэглэхэб гэһэн асуудалда онсо анхаралаа хандуулна. Эдэнэр гурбан жэлэй урда тээ Бүхэсоюзна конкурс-харалгада түрүү һуури эзэлжэ, шан, бэлэгүүдтэ хүртөө бэлэй.

Тэрэшэлэн социалис мүрысөөнэй ябаса тухай мэдээсэл газетын хуудаһанда ходо толилогдодог. Энэ хэрэгтэнь эдэбхитэд ехэ туһа хүргэжэ байдаг юм.

«Ажалай вахта» газетын хуудаһанууд дээрэ ашаг үрэтэ ажалай, элүүр энхэ байдалай түлөө гэһэн гаршаг доро комбинадай коллективүүдэй дунда үнгэргэгдэжэ байһан хэмжээ ябуулганууд үргэнөөр харуулагдажа, олондо мэдээсэгдэнэ. Тэрэшэлэн Калининай, Эрхүүгэй мяха-консервын комбинадуудай коллективүүдэй социалис зөөридэ ээзэн ёһоор хандаха гэһэн уряае дэмжэһэн бүхэсоюзна шалгалтада газетын коллектив эдэбхитэйгээр хабаадалсажа эхилһэн байна. Газетын эдэбхитэд — ажалай, дайнай ветерануудА. Г. Скрицкая, Г. П. Артемов, колбаса гаргадаг заводой хүдэлмэришэн, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй депутат Е. Ю. Лизунова, инженер-конструктор В. С. Кожевникова консервын заводой хүдэлмэрилэгшэд К. М. Кушнарев, Ж. А. Лийлу гэгшэд газетэдэ аргагүй ехэ туһаламжа үзүүлжэ, тэрэниие бүри һайн, уншасатай болгохын түлөө оролдоно гээшэ.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: хүдэлмэришэн-бэшэгшэд ээлжээтэ хөөрэлдөөгөө үнгэргэжэ байна.

П. БУРМАКИНАЙ фототекст.

ХОЛЫН АЯНШАЛГА

«Пригородный» совхозой ажалша коллективүүдэй дунда Агния Ивановна Бурцева Мария Корниловна Шелопугина хоёрой хүтэлбэрилдэг һаалишад, малшад үндэр бүтээсэтэ ажалаараа суурхажа эхилһээр үнинэй юм. Эдэнэр хабар, зунай һарануудта һү һаалияа дээшэлүүлхын түлөө дэлгэрһэн мүрысөөндэ ажахы, районоо соогоо эрхим үрэ дүн туйладаг юм.

Һү һаалиин Ошурковай фермые даагша А. И. Бурцева, Сотниковой һүнэй комплексые ударидагша М. К. Шелопугина гэгшэд социалис мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлжэ, ажахынгаа профкомой зүгһөө түлөөһэгүй путевкоор шагнагдаһан байгаа.

Малшадай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлһэн эдэнэр республикын ажахынуудай бүлэг хүдэлмэрилэгшэдтэй суг Чехословакиин Социалис Республика аяншалгаар ошобо. Дүшэ гаран хүнһөө бүридэһэн энэ бүлэг аяншалагшад хэдэн хоногой туршада аха дүү оронoй түйлалта, амжалтатай танилсаха, һайнаар амаржа, сэнгэжэ ерэхэ болоно.

Э. АЮРОВА.

ХЭН ХААНА ОШОХОБ?

◈ «Труд» бүлгэмэй Спортын ордон соо классическа барилдаагаар түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн мүнөөдэр үглөөнэй 10 часһаа эхилхэнь. Мүн түс бүлгэмэй бага зал соо боксоор нүхэр ёһоной наадан үнгэргэгдэхөөр хараалагдана. Мүрысөөндэ Селенгинск поселогой, «Труд» бүлгэмэй һурагшад хабаадаха. Наадан үдэрэй 12 часһаа эхилхэ юм.

⊙ 42-дохи һургуулиин спортын зал соо волейболоор ЛВРЗ-гэй хамтын байрануудай дунда түрүү һуури эзэлхын түлөө мүрысөөн үнгэргэгдэнэ. Спартакиадын программаар үнгэргэгдэхэ наадан үглөөнэй 10 часһаа эхилхэ юм.

◈ «Труд» бүлгэмэй Спортын ордон соо ноябриин 4—6-най үдэрнүүдтэ эдиршүүлэй дунда боксоор Улаан-Үдэ хотын түрүү һуури эзэлхын түлөө наадан эхилхээр хүлеэгдэнэ. Мүрысөөн үглөөнэй 10 часһаа эхилхэ.

△ Аяншалга болон экскурсиин Улаан-Үдын бюрогой хүдэлмэрилэгшэд һурагшадай намарай амаралтын үедэ олон тоото, һонирхолтой аяншалгануудые эмхидхэнэ. Республикын һургуулинуудай юһэн бүлэг һурагшад Эхэ оронойнгоо хото городуудтай танилсахаяа хэдэн хоногой аяншалгада мордобо. Тиихэдэ Петровск-Забайкальскиин, Благовещенскын, Краснокаменскын, Харьковай, Агын автономито округой, Хяагтын районой һургуулинуудай һурагшад Улаан-Үдэ хотын түүхэтэ газарнуудтай танилсахаяа ерэнхэй. Мүн хотын 14-дэхи, 20-дохи, 25-дахи, 35-дахи һургуулинуудай һурагшад город соогуураа аяншалха, музейнүүдтэ хүрэхэ, кино, театрнуудта орохоор түсэблэнэ. 17-дохи, 48-дахи һургуулинуудай, 6-дахи СПТУ-гай һурагшад Бабушкин, Петровск-Забайкальский хотонуудтай танилсахаяа аян замда мордобо.

ЭРХИМ ОЛЗОТОЙ

Кабанскын районой коопзверопромхозой хүдэлмэрилэгшэд ондатра олзоборилхо хоёр жэлэйнгээ түсэб дүүргэбэ. Ажахын эрхим ангуушад Сергей Николаевич Дригунов, Сергей Садовский, Николай Инешин болон бусад хэдэн мянгаад арһа богони болзорто бэлэдхэбэ. Сибириин болон Алас-Дурна зүгэй зонодо Кабанскын районой нуур сөөрэмүүд соо үдэдэг ондатрануудай арһан эрхим гэжэ тоологдодог байһаниинь һайшаалтай. Ангай ажахын коллектив түсэбөөр хараалагдаһан бусад уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэжэ эхилбэ. Ангайнь фермэдэ сагаан үнэгэн үсхэбэрилэгдэнэ. Һаяар лэ эдэ ангуудай арһан тушаагдаха юм. Ангай ажахын коллектив шубуунай, зэрлиг ангай мяха олзоборилхо жэлэйнгээ түсэб үлүүлэн дүүргэһэн, мүн папоротник (тангалай үбһэ) болон эмдомдо ородог ургамалнуудые бэлэдхэхэ даабаринуудаа үлүүлэн дүүргэбэ. Тиигэжэ тэдэнэр Агуу Октябриин 69 жэлэй ойе эрхим бэлэгүүдтэйгээр угтахань.

Т. БАДМАЕВА.

БЭЛЭГЫНЬ — ТӨӨЛЭЙ

Хэжэнгын районой Ушхайтын совхозой суута хонишон Данзан Дармаев Бургаастайн бооридо хонидоо адуулжа ябаба ха. Гэнтэ хонидые адуулалсадаг нохойнь ехээр гангинажа, Бургаастайн шэбэр тээшэ харан-харан хусажа мэдэбэ. Энэшни миин хусана бэшэл ха гэжэ бодоод, Данзан сүүмхэ соохи дурамбайгаа абажа харааашалба. Тиин гэһээнь, ой руу нэгэ томо шоно ошожо ябаба хаш. Хонидто добтолжо, садатараа эдеэлхэ гэһэн арьяатанай хара һанаан бэелүүлэгдээгүй. Нохойн хусахаһаа айгаад, шоно ой руу талииба бшуу.

Данзан түргэхэн зээрдэ мориндоо мордожо, гэртээ гүйлгэжэ ошоод, буугаа абажа, шоные мүрдэжэ ороо һэн. Удангүй Данзан тэрэнэй мүртэнь орожо, даха-дахаһаар нэгэл буудахадаа арьяатаниие тудажа, аниулһан байгаа.

Энэнь үлэгшэн шоно байшоо. Хонишон шонын арһа үбшэжэ абаад, Хориин коопзверопромхозой Хэжэнгын участогта тушаажа, мүнгэн шанда хүртэбэ. Ушхайтын совхозой хүтэлбэрилэгшэд бэрхэ малшанда хони бэлэг барижа, тэрэниие нилээд урмашуулаа.

Ц-Д. БАЗАРСАДУЕВ.

ТЕЛЕВИДЕНИ

Ноябриин 2-һоо 9 хүрэтэр

ВОСКРЕСЕНИ, 2

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—Время. 9.45 — Ритмическэ гимнастика. 10.15—Баримтата фильм. 10.25 —«Спортлотогой» 42-дохи тираж. 10.35—Будильник». 11.05 —«Советскэ Союзда алба хэнэб». 12.05—«Үглөөнэй почто». 12.35 — «Аяншалагшадай клуб». 13.35—«Хүгжэмтэ киоск». 14.05—«Хүдөөгэй ажал хэрэгүүд». 15.05—«Элүүр энхэ байлга». 15.50 — «Ералаш». 16.00—«Ном уншаха дуратайшуулай анхаралда». 16.45—«Манай гэр». 17.15—«Золушка»—уран һайханай фильм. 19.00 — Уласхоорондын шэнжэлэл. 19.45—«Павана Мавра» —балет. 20.15—Мультфильм. 20.30 — Останкинадахи концертнэ студида математикын багша В. С. Шаталовтай (Донецк) уулзалга болохо. 22.00 —Время. 22.35—Совет дуу гүйсэдхэгшэдэй «Сочи-86» гэжэ бүхэроссин VI конкурсын лауреадуудай түгэсхэлэй концерт. 00.05—Шэнэ һонин.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Зарядкада зогсогты». 9.20—«Ненаглядный мой»—уран һайханай фильм. 10.50—«Эжын һургуули». 11.20 —Узбегэй телевидениин программа. 12.25—«Ород хэлэн». 12.55—«Дэлхэй ба залуушуул». 13.30 — Кино-мэдээсэл. 14.30 —«Следствие ведут знатоки». «Полуденный вор»—уран һайханай фильм. 1-дэхи [illegible] хуби. 17.15—Футболоор [illegible] эй чемпионат. «Зенит»—«Торпедо» (Москва). 18.00—[illegible] тата фильм. 18.30—[illegible] респондентнүүд [illegible] —А. Глазунов. Симфони [illegible] —В. П. Чкаловай [illegible] холын зайда [illegible] жэлэй ойдо. 20.00—[illegible] тадай аймагта». 21.00—[illegible] лан нойрсогты, ба[illegible] 21.15—«Харгын [illegible] далые сахиха». 21.20—[illegible] дээгүүр дуун [illegible] —Время. 22.35—«Любовь [illegible] печаль моя»—уран һ[illegible] фильм. (Мосфильм [illegible] ци).

ПОНЕДЕЛЬНИК, 3

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—Время. 9.50—«Футболой шэнжэлэл». 10.20—Баримтата фильм. 10.50—«Фантазеры»—уран һайханай фильм. 11.55—«Булагууд». 12.25—Шэнэ һонин (12.30 хүрэтэр). 15.30—Шэнэ һонин. 15.50—Баримтата фильм. 16.40—«Эдир наһанаймнай оркестр». 17.10—«Эжын һургуули». 17.40—«Кремльдэхи В. И. Ленинэй музей болон квартира» гэһэн музейдэ һурагшадай экскурси. 18.05 — Фильм-концерт. 18.35—Мультфильмнүүд. **Улаан-Үдэ.** 18.50—«Буряад орон түхай хөөрөөнүүд»—киноочерк. 19.10 — «Байгал»— мэдээсэлэй программа. **Москва.** 19.35—Хо Ши Минэй соратнигууд тухай баримтата фильм. 20.25—«Жизнь Клима Самгина». Москвагай В. Маяковскиин нэрэмжэтэ академическэ театрай фильм-зүжэг. 22.00—Время. 22.35 — «Жизнь Клима Самгина» гэжэ фильм-зүжэгэй үргэлжэлэл. 24.00—М. В. Ломоносовой нэрэмжэтэ МГУ-гай ДК-гай академическэ хоор дуулаха. 00.15 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». 00.30—«Футболой шэнжэлэл».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — Баримтата фильм. 9.35, 10.35—Байгаали шэнжэлгэ. 3-дахи класс. 9.55—«Ород хэлэн». 10.25—Баримтата фильм. 10.55—«На конвейере—элементы кирпичных зданий»—баримтата фильм. 11.05 —СПТУ-гай һурагшадта. Информатикын болон тоолон тодорхойлхо техникын үндэһэ һуури. 11.35, 12.35—Түүхэ. 5-дахи класс. 12.05 — «Манай саад». 13.05—Байгаали шэнжэлгэ. 2-дохи класс. 13.25—А. Блок. «Двенадцать» гэһэн поэмэ. 13.55—И. О. Дунаевскиин хүгжэм. 14.55—Шинии ленинскэ библиотекэ. 15.25—«Демьян Бедный» — революциие магтан дуулагша». 16.20 — Футболоор СССР-[illegible] пионат. 1-дэхи лига. «[illegible] тив»—ЦСКА. 17.05—Ш[illegible] нин. 18.50—Самотлорой [illegible] шэдэй коллективэй [illegible] рез шэнэлэн хубилга[illegible] һан тухай. Улаан-Үдэ. [illegible] Советскэ Союзай [illegible] Герой, СССР-эй лётчик-[illegible] навт Н. Н. Рукавиш[illegible] уулзалга. 20.20—Сонос[illegible] 20.30—«Буряадай АССР-[illegible] лой хүдэлмэрилэгшэ[illegible] съездые угтуулан». [illegible] 21.00—«Амгалан [illegible] багашуул!». 21.15—Ула[illegible] дын шэнжэлэл. 22.00—[illegible] 22.35—«Мировой пар[illegible] уран һайханай фильм.

ВТОРНИК, 4

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—Время». 9.45 — «Кремльдэхи В. И. Ленинэй кабинет ба квартира» гэһэн музейдэ һурагшадай экскурси. 10.10 — М. Горький. «Жизнь Клима Самгина»—фильм-зүжэг. 13.10 — Шэнэ һонин (13.15 хүрэтэр). 15.30 — Шэнэ һонин. 15.50 — Социалис оронуудай баримтата фильмүүд. 16.25—Михаил Светловой шүлэгүүд. 17.20 — «Ород хэлэн». 17.50—«Концертино» гэһэн камерна ансамбль наадаха. **Улаан-Үдэ.** 18.20 — Шэнэ һонин, (буряадаар). 18.35 — «Байгалай үмэнэхи газар дээрэ». 19.15—«Байгал» — мэдээсэлэй программа. **Москва.** 19.45 — «Мүнөөдэр— түби дэлхэй дээрэ». 20.00 — «Архи уухагүй ябадалые ажабайдалай ёһо гурим болгохо». 20.10 — «В дни Октября» — уран һайханай фильм. 22.00— Время. 22.35 — «Дуун—86». 00.15 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.15 — Баримтата фильм. 9.35, 10.35—«Оршон тойронхи дэлхэйтэй танилсалга». 9.55 — Баримтата фильм. 10.05 13.35—Француз хэлэн. 10.55 — Баримтата фильм. 11.05 — «Эжын һургуули». 11.35— Баримтата фильм. 12.05 — С. В. Рахманинов. Ажабайдал ба зохёохы ажал ябуулганьь. 13.05 — Географи. 7-дохи класс. 14.05 — «Эрдэм ухаан ба ажабайдал». 14.50 — Совет уран зохёолшод В. И. Ленин тухай. 15.45 — «Мэдэхэ, шадаха бай». 16.15 — Шэнэ һонин. **Улаан-Үдэ.** 17.40 — Концерт (буряадаар). **Москва.** 18[illegible] бүүдтэ дамжуулга. [illegible] Мультфильм. 19.10—[illegible] 40 лет сотрудничест[illegible] римтата фильм. [illegible] 19.45 — Киноочерк. [illegible] носхолнууд. 20.10—[illegible] дорожно районой [illegible] тинуудай хоёр ха[illegible] дэлмэридэ орохо [illegible] сква. 21.00 — «Амгалан [illegible] согты, багашуул». 21.[illegible] хүрэтэр ба тэрээнһээ [illegible] наһатайшуулда». 22[illegible] мя. 22.35 — «Путь к [illegible] 3 серитэй уран һайханай [illegible] 1-дэхи сери.

СРЕДА, 5

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Время. 9.45 — «Аяншалагшадай клуб». 10.45 — «В дни Октября» — уран һайханай фильм. 12.35 — Шэнэ һонин (12.40 хүрэтэр). 15.30 — Шэнэ һонин. 15.50 — Баримтата фильмүүд. 16.40 — «Манай корреспондентнүүд хөөрэнэ». 17.10 — «Живая радуга» —уран һайханай фильм. 18.15—«...16 хүрэтэр ба тэрээнһээ дээшэ наһатайшуулда». 19.00 — Эрдэм, техникын талаар 1986 оной Ленинскэ комсомолой шангай лауреадууд. 19.30 — Мультфильм. 19.45 — «Мүнөөдэр — түби дэлхэй дээрэ». **Улаан-Үдэ.** 20.00 — «Байгал» — мэдээсэлэй программа. **Москва.** 20.30 — «Хабаяа туршая, басагад!» (Куйбышев хото). 22.00 —Время. 22.35—«Түби дэлхэйн аялганууд». 23.45—«Мүнөөдэр түби дэлхэй дээрэ». 24.00— Футбол. Европын чемпионуудай кубок. «Динамо» (Киев) —«Селтик» (Шотланди).

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.20—«Мировой парень»—уран һайханай фильм. 10.35—Фильм-концерт. 11.05— «Экологическа дневник». 11.35 —Баримтата фильм. 11.45 — Соносхол. 11.50 — Баримтата фильм. 12.10 — Концерт. 12.55 — Немец хэлэн. 13.25—Евгений Шварц болон тэрэнэй онтохонууд. 14.25 — Мультфильмнүүд. 15.25 — «Лома — забытый друг» — үхибүүдтэ фильм. 16.30 — Шэнэ һонин. **Улаан-Үдэ.** 18.35 — Соносхолнууд. 18.45 —«Буряадай АССР-эй соёлой хүдэлмэрилэгшэдэй V съездые угтуулан». «Горн» программа. 20.00 — «Архи уухагүй[illegible] лые ажабайдалай ё[illegible] болгохо». 21.10 — [illegible] фильм. Улаан-Үдэ. [illegible] «Онохойн совхозой [illegible] вэй социалис уялгануу[illegible] гэһэн тухай. Москва. [illegible] «Амгалан нойрсогты[illegible] шуул». 21.15 — Конце[illegible] — Баримтата филь[illegible] Время». 22.35—«Путь [illegible] — 3 серитэй уран [illegible] фильм. 2-дохи сери.

ЧЕТВЕРГ, 6.

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Время. 9.45 — «Мэдээжэ аад, юрэ бусын юумэн». 10.45—«Хүхюун стартнууд». 11.30 — «Циркачонок» — үхибүүдтэ фильм. 12.30 — Шэнэ һонин (12.35 хүрэтэр). 15.30 — Шэнэ һонин. 15.50 — Баримтата фильмүүд. 16.45 — «Шатарай һургуули». **Улаан-Үдэ.** 17.15 — Киножурнал. 17.25 — Баримтата фильм. 18.15 — «Байгал» — мэдээсэлэй программа. **Москва.** 18.50 — Футбол. Европын кубогууд. 21.25 — Время. 21.55 — **Агуухэ Октябриин социалис революциин 69 жэлэй ойдо зорюулагдаһан баярай суглаан, һайндэрэй концерт.**

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.20 — Баримтата фильм. 9.40 — «Мы с вами где-то встречались» —уран һайханай фильм. 11.10 — Архитектор Л. Руднев. 11.40 — Челябинскын телестудиин программа. 12.40 — Мультфильмнүүд. 13.15 — Испан хэлэн. 13.45 — «Ищи ветра» — уран һайханай фильм. 15.05 — «Хүдөөгэй ажал хэрэгүүд». 16.05 — «Булагаар баян хизаарай дуунууд». Шэтэһээ дамжуулга. 16.30 — Шэнэ һонин. **Улаан-Үдэ.** 16.35 — Мультфильмнүүд. **Москва.** 17.15 — Г. Свиридов. Патетическэ оратори. 17.50 — Баримтата фильм. 18.35 — С. Танеевэй хоорой зохёолнууд. **Улаан-Үдэ.** 18.50 — Уласхоорондын шэнжэлэл (буряадаар). 19.15 — «Эхир[illegible] ле-суглуулбари. 19.[illegible] тиль». 19.55 — һайха[illegible] церт. 20.30 — Му[illegible] нүүд. Москва. 21.00—[illegible] лан нойрсогты, ба[illegible] 21.15 — Баримтата [illegible] 21.25 — Время. 21.[illegible] церт. 23.05 — «Путь к [illegible] 3 серитэй уран [illegible] фильм. 3-дахи сери[illegible] Баскетбол. Европын [illegible] нуудай кубок. Эрэшүү[illegible] гирис» — «Галатасарай» [illegible] ци).

ПЯТНИЦА, 7

АГУУЕХЭ ОКТЯБРИИН СОЦИАЛИС РЕВОЛЮЦИИН 69 ЖЭЛЭЙ ОЙ

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00—Время. **Улаан-Үдэ.** 9.50 — **Соведүүдэй талмай. Агуухэ Октябриин социалис революциин 69 жэлэй ойдо зорюулагдаһан Улаан-Үдэ хотын ажалшадай түлөөлэгшэдэй һайндэрэй жагсаал.** **Москва.** 11.45 — Скульптор Н. А. Андреевэй «Лениниана». 12.05 — **«Диалог о мире»** — баримтата фильм. **Американ ба совет залуушуулай түлөөлэгшэд хабаадаха.** 13.15 — «Нас водила молодость» — 3 серитэй уран һайханай фильм. 1-дэхи сери. 14.20 — СССР-эй арадуудай дуу, хатар. 14.50 — **Москва. Улаан талмай. Агуухэ Октябриин социалис революциин 69 жэлэй ойдо зорюулагдаһан сэрэгэй парад ба ажалшадай жагсаал.** Һүүлээрнь.—Пионернүүдэй һайндэрэй жагсаал. 17.30 — «В. И. Ленин. Страницы жизни» — олон серитэй фильм. 1-дэхи фильм. 18.35 — Эдир дуушадай конкурс. 19.35 — «Депутат Балтики» — уран һайханай фильм. 21.15 — Киноконцерт. 22.00 — **Агуухэ Октябриин социалис революциин 69 жэлэй ойдо зорюулагдаһан сэрэгэй парад ба ажалшадай жагсаал тухай репортаж.** 23.15— Эстрадна дамжуулга.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.20 — Совет поэдүүдэй шүлэгүүд. 9.50 — Москвагай Кремлиин комендатурын жэшээтэ оркестр наадаха. 10.20 — М. Шолохов. «Поднятая целина». 10.55 — СССР-эй арадай артистка Мария Биешугэй концерт. 11.55 — Вс. Вишневский. «Оптимистическая трагедия» — фильм-зүжэг. 14.20 — СССР-эй арадуудай дуу, хатар. 14.50 — **Москва. Улаан талмай. Агуухэ Октябриин социалис революциин 69 жэлэй ойдо зорюулагдаһан сэрэгэй парад ба ажалшадай жагсаал.** Концерт. 18.25 — «Ро[illegible] весники» — уран [illegible] фильм. 19.35 — Му[illegible] 19.55 — Совет уран [illegible] искусство!. 20.25 — [illegible] аялга дуунууд. 21.00—[illegible] лан нойрсогты, ба[illegible] 21.20 — Баримтата [illegible] 22.00 — **Агуухэ [illegible] социалис революциин [illegible] лэй ойдо зорюулагда[illegible] рэгэй парад ба [illegible] жагсаал тухай** [illegible] 23.15 — «Формула [illegible] уран һайханай фильм.

СУББОТО, 8.

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Шэнэ һонин. 9.20 — Совет дуунай концерт. 9.50 — Мультфильмнүүд. 10.35 — Дэлхэйн арадуудай уран бэлиг. 11.05 — **Промышленностиин болон хүдөө ажахын талаар 1986 оной СССР-эй Гүрэнэй шангуудай лауреадууд.** 12.05 — «Нас водила молодость». 2-дохи, 3-дахи сери. 14.15 — СССР-эй арадай артист Олег Поповой хабаадалгатай циркын дамжуулга. 14.50 — Валенсианская вдова» — фильм-балет. 15.40 — «В. И. Ленин. Страницы жизни» — олон серитэй фильм. 2-дохи фильм. 16.50 — Баримтата фильм. 17.00 — «Ан амитадай аймагта». 18.00 — Хоккейгээр СССР-эй чемпионат. «Спартак»—«Динамо» (Москва). 20.30 — «Законный брак» — уран һайханай фильм. 22.00 — «Субботын үдэшэ уулзалга».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Үглөөнэй гимнастика. 9.20 — «Формула света»—уран һайханай фильм. 10.45 — Ритмическэ гимнастика. 11.30 — «Үглөөнэй почто». 12.05 — «Бултанда зорюулагдаһан стадион». 12.35 — «Да[illegible]ля» — фильм-балет. Кинопанорама. 15.55—[illegible] тухай бодолго. 16.55—[illegible] фильм. 17.15 — «Зд[illegible] Москва!» — үхибүүдтэ [illegible] 18.50 — СССР-эй арадай [illegible] М. Магомаевай концерт [illegible] — «Амгалан нойрсог[illegible] гашуул!». 21.20 — Спор[illegible] баримтата фильмүүд [illegible] Время. 22.35 — «Один [illegible] оружия» — уран [illegible] фильм.

ВОСКРЕСЕНИ, 9.

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — Время. 9.45 — Ритмическэ гимнастика. 10.15— Баримтата фильм. 10.25 — «Спортлотогой» тираж. 10.25 — «Будильник». 11.05 — «Советскэ Союзда алба, хэнэб!». 12.05 — «Үглөөнэй почто». 12.35 — «Аяншалагшадай клуб». 13.35 — «Хүгжэмтэ киоск». 14.05 — «Хүдөөгэй ажал хэрэгүүд». 15.05 — **Эрдэм, техникын талаар 1986 оной СССР-эй Гүрэнэй шангуудай лауреадууд.** 15.50 — И. Стравинскиин зохёолнууд. 16.00 — «В. И. Ленин. Страницы жизни» — олон серитэй фильм. 3-дахи фильм. 17.15 — Концерт. 18.45 — Баримтата фильм. 19.00 — Уласхоорондын шэнжэлэл. 19.45 — «Дополнительный прибывает на второй путь» — уран һайханай фильм. 1-дэхи, 2-дохи сери. 22.00 — Время. 22.35 — Баримтата фильм. 23.00 — Футболоор СССР-эй чемпионат. «Динамо» (Тбилиси) — «Динамо» (Москва). 00.45 — Шэнэ һонин.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Москва. 9.00 — «Зарядкада, зогсогты!». 9.15 — Баримтата фильм. 9.35 — Концерт. 10.15 — Баримтата фильм. 11.00 — А. Глазунов. 8-дахи номерой симфони. 11.45 — «Ород хэлэн». 12.15 — Новосибирскын телестудиин программа. 13.00 — «Мэдээжэ аад, юрэ бусын юумэн». 14.00 — «Стрелы Робин Гуда» — Совет Армиин Түбэй академическэ театрай фильм-зүжэг. 16.00 — Мэдээжэ зохёолнууд. Мэдээжэ гүйсэдхэгшэд. 16.40 — Баримтата фильм. 16.50 — «Хуу[illegible] шэд болохобди». 1[illegible] римтата фильм. 18.00[illegible] кейгээр СССР-эй чем[illegible] «Крылья Советов» — «[illegible] 20.15 — Баримтата фи[illegible] — «Эб найрамдалай [illegible] Концерт. 21.00 — «А[illegible] нойрсогты, багашуул[illegible] — Уһан дээрэ бүмбэгэ[illegible] далгаар Европын чемпи[illegible] кубок. «Динамо» (Мос[illegible] «Уйпешт Дожа» (Вен[illegible] 22.00 — Время. 22.35—[illegible] ральна шэнжэлэл.

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. «КПСС-эй ЦК-гай Политбюродо, «Россин ажалай эршэ» — ТАСС-ай материалнууд. Мал ажалай хүдэлмэрилэгшэдтэ — онсо анхарал. Мухар-Шэбэрэй районой Хушуун-Үзүүрэй сомоной Соведэй социалис уялганууд. Манай хөөрэлдөөн. «Түсэб дүүргэгдэхэгүй» — авторынь В. Бадмаев. РСФСР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ.

Хоёрдохи хуудаһанда. Шэнэдхэн хубилгалгын замууд: кадрнуудай зэргые бэхижүүлгын асуудал. «Бригадада... ганса хүн» — Ю. Будаевай статья. Редакцида ороһон бэшэгэй мүрөөр. «Сурхай нуурта хэрэгтэй гү?» — Л. Левченкын статья. Манай хөөрэлдөөн. «Ухаалдилгаһаа бэелүүлгэ хүрэтэр» — авторынь В. Медведев. Редакциин почтоһоо — тэмдэглэлнүүдэй суглуулбари. Республикын Верховно Соведтэ, «Дүй дүршэлөө андалдыш» — Е. Андреевэй тэмдэглэл.

Гурбадахи хуудаһанда. Үбэлдэ бэлдэнэбди. «Клубай дулаан» — А. Быковэй статья. ТАСС-ай корреспондентнүүдэй хилын саанаһаа эльгээһэн мэдээсэлнүүд.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. [illegible] ёгтото хараагаар[illegible] нүүдэй суглуулбари. [illegible] һантай уулзалга [illegible] кинай статья. «Н[illegible] үнэншэ» — К. Попов[illegible] Телевидениин програм[illegible] дээсэлэй таһаг.

Редактор Р. Б. ГАРМАЕВ.

МАНАЙ АДРЕС, ТЕЛЕФОНУУД: ИНДЕКС 670000

УЛАН-УДЭ, ул. КАЛАНДАРИШВИЛИ, 23, редактор — 2-50-96, приемная—2-54-54, зам. редактора — 2-68-08, зам. редактора — 2-62-62, отв. секретарь — 2-50-52, секретариат — 2-66-76; отделы: партийной жизни — 2-60-91, пропаганды—2-56-23, промышленности и строительства—2-61-35, сельского хозяйства —2-64-36, 2-63-86, советского строительства и быта—2-69-58, культуры и школ —2-60-21, 2-57-63, информации—2-34-05, переводов —2-54-93, писем и селькоров — 2-67-81, корректорская — 2-33-61, выпускающие—2-35-95, Собственные корреспонденты: п. Баргузин — 91-1-44, г. Закаменск — 34-33, п. Кырен — 91-7-18, Северобайкальск — 35-73 п. Хоринск — 55-6-99.

Республиканская типография Государственного комитета Бурятской АССР по делам издательств, полиграфии и книжной торговли. г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 35 Н-01322. Заказ № 253. Индекс 046[illegible]